

Nyt kun kello 15.15 niin aloitamme tämän Filosofia ja systeemiajattelu 2021 kolmannen luennon otsikolla

Helmikuinen kaulaliina. Tää kyl oikeestaan ei ole joku sanaleikki, tää otsikointi. Siis kaiken kaikkiaan nää otsikot, mitä mä muotoilin

ja sitten tiimissä keskusteltiin, et tuntusko nää hyviltä, niin nää on kyl oikeestaan aika pitkälti ajateltuja,

sillä ajatuksella, että se ajatus, mikä sillä ihmisellä, joka tulee siihen tilanteeseen, esimerkiksi oven "Helmikuinen kaulaliina" kautta,

niin jollain tärkeällä tavalla lähtis saman tien suuntautumaan jollain oikealla tavalla, et tavallaan ikään kuin se eteinen, mihin sä tulet ku

sä tulet siihen johonkin tilaan tai ehkä jonkun kotiin, et tavallaan se eteinen virittää ja tässä suhteessa esimerkiksi vois sanoa, että

no mihinkä toi mahdollisesti vois virittää, tollanen otsikko ku "Helmikuinen kaulaliina", niin yks, mihin se vois virittää

ni on johonkin oikeestaan aika tavanomaiseen. Et kysymyksessä siis ei ole jokin sellainen, joka liittyy vaikka tohtorintutkintoon

vaikka saattais olla, että sitten syntyykin jotain, joka liittyy jonkun tapauksessa hänen tohtorintutkintoonsa, vaan että kysymys

on jostain sellasesta, joka oikeestaan koskettaa ihan kaikkia, joku helmikuu Suomessa koskettaa ihan kaikkia samoin kuin sitten se

myöskin mahdollisuus, että kun sä lähdet ulos niin sä varaudut siihen, että on helmikuu Suomessa, tietyllä tavalla, millä sä

et nyt olis varautunut siihen ulosmenoon, jos olis ehkä joku toinen kuukausi tai se paikka, missä sä menet ulos olis joku toinen

paikka, ku missä sä nyt Suomessa menet ulos. Et tavallaan toi kaulaliinan pointti jonakin sellanen, joka oikeestaan

auttaa suhteettoman paljon suhteessa siihen, että se ei oo ikään kuin älyllisesti mikään ihan hirmunen ponnistus tajuta sitä,

että tollases kaulaliinas on pointtia. Ni vois olla sitä suuntaa, mihinkä meiän ajatus tässä lähtis työskentelemään, tavallaan se

kiinnostavuus, mitä mä tavottelen, liittyy yhteen teemaan, mikä oikeestaan ensimmäisen luennon loppu tuli esiin, kun mä

viittasin ranskalais-filosofi Merleau-Pontyyn ja luinkin pienen pätkän siitä hänen hienosta kirjastaan liittyen filosofian luonteeseen

niin ku hän asian hahmotti jonain sellaisena, jossa Sokratesin hahmolla oli keskeinen rooli ja myöskin suurempi rooli,

kuin mitä monta kertaa sitten akateemisen filosofian sisältä, ehkä akateemisen instituution sisältä kaiken kaikkiaankin

monasti ajatellaan, että kuuluis tollasella hahmolla olla, joka ei opettanut mitään, joka on tavallaan vähän

ehkä niin ku outo ilmiö niin ottaa esikuvaks jonkun niin ku maailman kuuluisimman yliopiston professoriksi nyt tulevan

Merleau-Pontyn jossakin virkaanastujaisluennossa mut ku pointtina siinä onkin oikeastaan kohdistaa huomiota siihen ilmiöön,

jota Hadot tällasessa, tää on mulle tosi tärkeä kirja ollut vuosien mittaan, se on myöskin suomennettu tää kirja "Mitä on antiikin

filosofia", tuo esiin, nimittäin se, että oikeastaan antiikissa filosofia liitettiin ei vain siihen, että sä tuut ulkoisesti tietämään jotakin,

jolla sitten uskotaan olevan jotakin hyötyä jonkun asian kannalta sillä että sä tiedät sen jonkun asian teorian tasolla,

vaan että ideana oli se, että tieto palvelis jotakin syvempää tarkoitusta, joka syvempi tarkoitus taas puolestaan liittyy

ihmisen itsensä elämän paranemiseen, kun asiaa laajemmin katsoo. Tietysti vois sanoa, että aika vaikea kai on kiistää se,

etteikö nyt tommonen ajatus vois ainakin ajatuksena olla ihan fiksuakin, jopa yhteiskunnan tasolla, että olis ihan niin ku fiksu

ajatella, että ihmiset pyrkis omien ajatustensa kautta, niitä kehittämällä, siihen, että heidän elämänsä olis

vaikkapa toisten ihmisten kannalta vahvistavampaa ja merkityksellisempää ja huomiotaottavampaa kuin ilman niitä

ajatuksia, mikä sillä yksilöllä olis ollut. Vois sanoa, että no varmaan aika monikin yhteiskunta vois ajatella, että tollanen yhteiskunta on

sellanen, että sitä kohti kannattaa ponnistella, mutta haasteena on kumminkin se, että jos se tapahtuu

yksilöiden omien ajatusten kehityksen ja kasvun ja uusiutumisen kautta, niin ei oo mitään erityistä taetta, että tapahtuuko sitä

tai jos se tapahtuu, minkälaisena se sitten tapahtuu, jonka takia sit taas toisaalta kun on tiedossa yhtä ja toista sellasta,

et mitä ainakin ihmiset tarvitsee selviytyäkseen elämässä, erilaisia esimerkiksi teknisiä taitoja, ni tästä syystä

lähellä on se kiusaus, että sitten päädytään siihen, että niitä erilaisia teknisiä taitoja, mitä ihan täysin varmasti tiedetään, että yksilöt

tarvitsevat, heille sitä tarjotaan, ja sitten vielä erikseen varmistetaan, että he ovat nyt sitten saaneet sen jonkun tietyn taidon, minkä ihan

varmasti tiedetään, että he tarvitsevat, erotuksena se, että ikään kuin henkilö lähtee suuntautumaan johonkin parempaan elämään

kaiken kaikkiaan, niin sisältää sitten sen lopputuloksen, että riski on, että oikeestaan se suuntautuminen johonkin kaiken kaikkiaan

parempaan elämään, mun kannalta parempaan, kokonaisuuden kannalta parempaan, toisten ihmisten kannalta parempaan

ni oikeestaan unohtuu. Ja näin voi käydä siitakin huolimatta, että jotkut siis kaikkien aikojen arvokkaimpina

vuosisatoja pidetyt tekstit ni puhuu juuri tästä teemasta. Et jos ajatellaan vaikka Juhana Torkin hienoja suomennoksia,

tässä mä oon maininnut Senecan Elämän lyhydestä, niin nää on nyt sellaisia tekstejä kuitenkin, esimerkiksi tää Elämän lyhydestä,

jota siis on satoja vuosia ihmiset lukeneet ja ainakin kokeneet saavansa siitä jotakin vahvistusta jossakin sen tyyppisessä

pyrkimyksessä, mitä vois nyt ajatella että vois kuvata pyrkimyksessä elää parempaa elämää siis erotuksena tietää, miten vois elää

parempaa elämää esimerkiksi. Tai ilman että muotoillaan teoriaa siitä, että mitä olis parempi elämä tai debatoidaan sen suhteen, että

mikä on paremman elämän määritelmä, siis mitenkään väheksymättä sellasiakaan älyllisiä tavoitteita, niin tää ajatus siitä,

että filosofia voiskin olla tietty tällainen inhimillinen pyrkimys, mitä kutsumme filosofiaksi, et sen vois ainakin niin ku ymmärtää näin

että se ois tollasta henkistä harjautumista ja harjoittautumista kohti parempaa elämää, niin sisältäis sellasen ajatuksen, että

se vois esimerkiksi koskea ihan ketä hyvänsä. Tässä mielessä siis se, että joku vaikka valmistelee väitöskirjaansa tai että jolla kulla ei

oo mitään aikomusta opiskella missään korkeakoulussa koskaan, niin ei mitenkään erota näitä ihmisiä fundamentaalaisella tasolla,

koska kummankin elämä on heidän elettävänänsä kuitenkin. Ja näin ollen se mahdollisuus, että ihminen eläis sen elämän, mikä

hänellä on elettävänä niin paremmin, niin on ihan mahdollinen teema tuoda siihen piiriin, joka tässä tapauksessa nyt sitten

Hadotin mielestä oli, mihin filosofia alkuperäisesti kohdisti huomionsa. Ja jos mä ajattelen meidän Filosofia ja systeemiajattelu

-sarjan tavoitteita, niin vois sanoa, että kyllähän kun tässä on upeita, briljanteja opiskelijoita Aalto-yliopistosta, myöskin

Aalto-yliopiston ulkopuolelta mukana, niin voidaan sanoa, että varmaan tässä nyt on, kun huomioidaan, että Aalto-yliopisto nyt on

aika houkutteleva opiskelupaikka, että me tiedetään, että monet koulutusohjelmat Aalto-yliopistossa on Suomen mittapuulla

katsoen, ja ehkä vähän laajemmaltakin mittapuulta katsoen siis ihan huippua, niin olettaa, että no varmaan sitten aika monet opiskelijat

ku osallistuu, et se on sellanen 1000 opiskelijaa osallistuu tähän meidän kurssiin kurssina, niin varmaan siellä on aika paljon sellasta,

jota kansakunnan kannalta on aihetta pitää, että tää on meidän ihan siis crème de la crème, siis niitä ihmisiä, josta nyt

ainakin halutaan pitää huolta, koska kansakuntamme tulevaisuus on osaltaan näiden ihmisten käsissä, jos katsotaan vaikka 50 vuotta

eteenpäin, niin ku kansakunnan kannalta on aiheellista katsoa. Niin vois sitten herättää senkin johtopäätöksen, että ois ihan hyvä

juttu, jos aika aikasessa vaiheessa niin nää henkilöt, jotka tulee valtavalla tavalla, joissakin tapauksissa kirjaimellisesti

valtavalla tavalla kantamaan meidän kansakuntaa eteenpäin, niin ois niin ku ehkä hyvä juttu, et jos niin ku kaiken kaikkiaan jo aluks

ois lähteny suuntaamaan itseään sen elämän suhteen, mikä sitten tulee kantamaan joissakin tapauksissa valtavalla tavalla koko

kansakuntaa eteenpäin, niin sitä omaa elämäänsä eteenpäin, niin sellaisella laaja-alaisuudella, joka kuitenkin ihmiselle on mahdollista

myöskin sellaiselle, joka nyt ei sen kummemmin oikeestaan tähtää mihinkään isompaan, niin ku sanotaan impacttiin,

mut joka ehkä ajattelee, että on niin ku parempi elää merkityksellinen elämä, jossa on pointtia, ku joku elämä tossa

vaan vasemmalla kädellä ohimennen, mitenkään nyt sellastakaan väheksymättä vaihtoehtona, mut silti joku vois ajatella, että

kaiken kaikkiaan niin kyl nyt meikäläisen kannattais ottaa se voimavarasto, mikä meikäläisessä on käytössä, niin

mahdollisuuksien mukaan haltuun. Ja yks sellanen voimavara, mikä sulla on osana sun voimavarastoa, ihan siis täysin kiistattomasti,

on sun kyky ajatella sun omaa ajattelua. Ja sen lisäksi sulla on myöskin kyky ajatella sitä, että no kuinkahan paljon sä käytät sitä

äskön mainittua kykyä. Ja sitä kautta myöskin virittää sellaista sisäistä keskustelua, jonka sisältö on, että kuinkakohan hyödyllistä

tällasta pikkasen oikeestaan epämääräistä keskustelua sisällään kannattaa harjoittaa, siis sellaista, mikä ei ihan selvästi saman

tien päädy johonkin, joka on siis siinä mielessä filosofista, että se tavallaan pohdiskelee asioita toisaalta näin ja ehkä kuitenkin noinkin

ja asettaa asioita toistensa yhteyteen ilman että on mitään selvää yksiselitteistä lopputulosta, joka siitä kaikesta tarjoutuu.

Niin tässä ympäristössä mä toivon, että tää meidän Filosofia ja systeemiajattelu -kokonaisuus olisi jokaisen elämän

elämisen ulottuvuudessa lopullisella tavalla vahvistava. Lopullisella tavalla. Miten se voisi olla lopullisella tavalla vahvistava?

No se voisi olla sillä tavalla, jos ihminen sais tosta äskön mainitusta ajatuksesta kiinni niin että hän kokisi sen ajatuksen, mistä hän sit

ehkä hetki sitten sai kiinni sellasena, et hei, tosta ajatuksesta kannattaa pitää kiinni. Ja sit kuvitelkaa et hän onnistuis pitämään

siitä kiinni. Et siis nythän tietenkkin on niin, että kun elämä tapahtuu kaiken aikaa jossakin hetkessä, ni vaikka sä

saat jostakin ajatuksesta jollakin hetkellä kiinni, niin sehän ei takaa sitä, että sulla jotenkin säilyy se ajatus. Ja että se voi olla, että yks

tällanen minimihavainto, mikä sulla tässä vaiheessa on itsestäs on, että moni hyväkin juttu voi oikeestaan unohtua, että se tavallaan

niin ku jää joidenkin toisten juttujen alle. No jos me ajatellaan, että minkä alle meidän omana aikana joku hyvä juttu vois esimerkiksi

hautautua, mä sanoisin, että no yks juttu kyllä, minkä alle melko suurella todennäköisyydellä sun tollaset vähän syvemmät,

vähän henkilökohtaisesti moniulotteisemmat ajatukset aika herkästi siinä arjessa, minkä alle ne hautautuu, on erilaiset namutarjoamat.

Oikeestaan mä hätkähdyin tähän siis tässä pari päivää sitten ku mä sain tällasen palautteen, tää oli kiitokset Filosofia ja systeemiajattelu

-sarjasta yhdeltä henkilöltä. Sit hän kirjoittaa, tää henkilö, näin, että: "Seuraan Filosofia ja systeemiajattelu -kurssia nyt neljättä vuotta.

Nostit esiin toisessa jaksossa toiston teeman. Olen joka syksy odottanut uuden tuotantokauden alkua innokkaasti. Päätin

toissakaudella myös tulla kerran livenä kuuntelemaan Aalto-saliin. Koen tämän sarjan hyvin ainutkertaisena mahdollisuutena.

Paikan päällä käynti oli hieno kokemus, jo kättely kanssasi ovella jäi vahvasti mieleen, koska siinä tulee esiin mielestäni yksi tärkeä

pointti, eli mahdollisuutemme ajatella, myös tehdä myös toisin, paremmin, poistuen uomasta, ja näin ollen päässen

enemmän hereille ja saavuttamaan potentiaaliamme ja hyvän elämän. Myös olen huomannut, että ajattelun ajattelun ajattelu

lisää suoraan onnellisuuden tunnetta ja fiilistä siitä, että kyllä, kaikki menee parhain päin." Sit hän jatkaa, mut mä en tätä sen enempää

käsittele, kun hän sanoo tässä muutamia kauniita sanoja mua koskien henkilökohtaisesti, mutta tää kohta on ehkä kiinnostava:

"Katsoessani sarjaa kaudesta toiseen olen mielestäni päässyt syvemmälle ja syvemmälle. Kiinnostus on toiston myötä

vain nousut. On ollut tunne, että myös sinä Esa olet mennyt koko ajan syvemmälle ja tuonut joka kausi kirkkaammin ja kirkkaammin

pointteja esiin uusista kulmista. Haluan kiittää lämpimästi tästä kurssista." Niin mua hätkähdytti tässä se, ku mua hätkähdytti

ihan tää alku. Siis täs on selvästikin henkilö, joka vaan seuraa näitä luentoja, näitä tilaisuuksia. Hän on tehnyt sen verkon yli tähän asti.

Sit yhen kerran hän on tullut sinne saliin, kun tilaisuudet järjestettiin siinä vaiheessa salissa. Niin neljättä vuotta. No mä tiedän, että on

ihmisiä, jotka on tehnyt kuten tää kirjoittajakin on tehnyt. Mutta mua tavallaan hätkähdytti se, että näin on, kunnes mä huomasin, että

aika monia juttuja, siis tää oli tää yksi ilmaisu, mitä hän käytti, tuotantokausi, et kyl monet seuraa jotain tiettyä tv-sarjaa niin useita

tuotantokausia. Tietysti vois sanoo, että joo joo, mutta ne on niin ku erilaisia, mut kuinka erilaisia ne on, ja että kuinka erilaisia ajatuksia

sulla niin ku tosiasiaassa herää. Et varmaan siellä on niin ku erilaisilla paikoilla jotku episodit kuvattu, ehkä eri henkilöhahmoja joissakin

suhteissa, jotakin uusia käänteitä jossakin juonessa, ihmisten välisissä suhteissa, niiden hahmojen, jotka siinä on kuvattuna

Tottakai, siinä on kaikenlaista erilaisuutta, mut kuinka erilaisia itse asiassa on sun omat ajatukset. Se on ihan mahdollinen asia ajatella.

Ni tää mahdollisuus siis meille kääntyä jonkun sellaisen voimavaraston meissä puoleen, joka kyl ei ole namumaailmaa.

Tää on pysyvästi meillä mahdollisuutena mut yhtä pysyvästi sulla on se uhka, että sä liut namumaailmaan niiden sun ajatusten kanssa.

Ja samanaikaisesti sen kanssa riski on, että mitä siltä namumaailmalta jää sitten vapaata riistaa, niin sen sitten imaisee

puoleensa erilaiset suoritettouhut, tottakai erittäin massiivisesti työn osalta. Et siis kaikki työ kaikilla aloilla joka puolella on siis valtava

myöskin kohdennettua erilaisiin sellaisiin asioihin, että voidaan seurata siitä hyvin tarkasti, et tekiks se työntekijä sen jonkun asian.

Koska on kaiken näköistä järjestelmää, mikä koko ajan laskee sitä jotain, mitä johonkin sit tehdäänkään. Ja tää monella tavalla tietysti

tehostaa asioita, mut sen seurauksena, mitä voi tapahtua sitten myöskin sun yksityiselämässä, on, että sun

mieli pyörii paitsi erilaisten namujen niin erilaisten suoritteiden ympärillä niin yhteenlasketusti 100%. 100%.

Jälleen siis tietysti tää on väite. Et onkohan noin jossakin yksittäisessä tapauksessa. No sä itse tiedät, miten

se asia on, jos sä sitä asiaa ajattelet. Mut kun useimmissa tapauksissa se peruspoinn on, että sä et ajattele. Etkä luo

sellaista tilannetta, missä ikään kuin vois sitten sattumalta tulla sitä ajatelleeks. Mut se mahdollisuus silti tietysti ihmisellä on ajatella,

et mitä mä oikeestaan niin ku ajattelen. Mä ilahduin tosi paljon, ku yks mun, no ehkä mä nyt käytän tällaista ilmaisua ku oppilaani.

Se on mulle vähän niin ku vaikee ilmasu. Et jotkut henkilöt on tehny jotain juttuja tavallaan mun ohjauksessa mut ku mun ohjaushan on

vähän sellaista epämääräistä ohjausta. Et se ei oo että tee näin -ohjausta oikein minkään jutun suhteen, niin mä

vähän niin kuin vierastan tätä opettaja-nimikettä ja vastaavasti sit oppilas-nimikettä. Tää Eeva kehitti tällaisen nimikkeen jo 90-luvulla

ku opetaja. No mä sanoin, mä voin olla opetaja. Niin hän oli silloin, ku mä olin Helsingin yliopistolla, niin mun oppilaana ja assistenttina,

niin soitti mulle, koska hän on seurannut näitä luentoja. Eeva Korsisaarihan, hänhän väitteli työllä, jota mä sanoisin, et se on kyl

aikamoinen työ huomioiden että sen otsikkokin on "Tule rakkaani". Siis väitöskirjan otsikko. Siis erittäin

nyansoitu luova ajattelija. Mä oon erittäin ylpeä Eevasta. Niin Eeva sit soitti, ja sit hän sano näin, että viitaten johonkin lähteeseen, ja mä haluaisin, että mä kykenisin toimimaan kuten jotkut mun ystävät, ja jotkut ihmiset, ketä mä oon

ihailen sivusta seurannut, niin että mä kykenisin muistamaan sanatarkasti jonkun lainauksen vaikkapa, mut mä hyvin harvoin

nykyisin kykenen muistamaan sanatarkasti jotakin lainausta, oikeestaan johtuen siitäkin, että mä niin vahvasti pyrin siihen, että

mä jotenkin saisin sen osaksi sitä mun omaa jotakin ajattelutapaa sen jonkun. Ja näin ollen mä en sano että keneltä se lause ku Eeva

sano aamupäivällä, oli, enkä mä myöskään väitä, että tää oli just se lause, mut se ajatus, mikä sit mulle siitä siirty, oli tällanen ajatus ku

että sun kantsii olla tarkkana sen suhteen, että mitä ajatuksia sä käytät, kun sä työstät jotakin uusia ajatuksia. Huomatkaa, tää on

ihan mahdollinen ajatus. Siis olla tarkkana sen suhteen, mitä ajatuksia sä käytät, kun sä työstät jotakin uusia ajatuksia.

Nyt tässä siis lähdetään liu-uttumaan tiettyä ajatusta, et huomatkkaa, kun mä lainasin tässä Eeva Korsisaarta, joka lainas jotakin feministi-

antropologia, niin tässä on monenlaisia sellaisia kohtia, että ikään kuin tenttitilanteessa toi ei vetelis. Et jos sä tenttitilanteessa

haluat tehdä vaikutuksen sun oppineisuudella, niin sun kantsii tietää sanatarkasti, että mitä se joku sano, ja kuka se oli, joka sen sano,

ja missä kontekstissa se sen sano, jotta sä pystyt toistamaan sen täsmällisesti. On monia tilanteita, missä täsmällisyys on

niin ku valtavan tärkeä ominaisuus, mut se ei poista sitä, etteikö myöskin oo hyvä juttu, jos kykenee ikään kuin liu-uttamaan

ajatusta, et sä otat jonkun ajatuksen, ja sit vietkin sitä ajatusta johonkin suuntaan, joka on just sun kannalta jotenkin tärkeä tai

kiinnostava tai arvokas. Et se on tavallaan tällainen mestarijalkapalloilijan kyky ottaa se pallo alas, et oliko se nyt

viikonlopun Hesarissa oli juttu, jossa Jari Litmasen entiset pelikaverit muistelee Jari Litmasta. Se on tosi komee kokonaisuus

tästä yhdestä meidän jalkapallon suurhahmoista, jossa sitten yhtä maalia mm. kuvattiin, jossa maalissa yks pointti oli

se, että miten Jari sitten otti pallon alas. Ni tää on se kyky, mitä me tässä toisaalta lauseittein ja ajatusten suhteen, mä toivon, että

itsessämme vahvistetaan, että sä otat sen jotenkin sen pallon alas, jotta sä pystyt sit jatkamaan sen pallon kanssa. Ja tässä hengessä,

mitä mä nyt tällä kertaa nyt haluaisin tehdä, tää on jotain sellaista, joka tollasessa fyysisessä luentotilanteessa

on mulla ollut vuosia käytössä tekniikkana, mut mitä tässä Zoom-ympäristössä musta on aihetta käyttää

vain hyvin rajatusti. Nimittäin se, että katsotaan tällainen videonpätkä, joka siis fyysisessä tilanteessa, jos katsotaan

yhdessä joku videonpätkä, niin tuottaa myöskin tietynlaisen ilmapiirin siihen tilaan, missä se videonpätkä yhdessä katsotaan,

jonka takia sitten yksittäinen ihminen kykenee näkemään siitä videonpätkästä jotain sellaista, mitä hän kenties

ei kykenis samalla tavalla kokemaan, jos se tunteiden kaiku siinä salissa ei olis hänen tukenaan. Mut nyt meillä ei ole vastaavanlaista

tunteiden kaikua siinä salissa, koska tässä virtuaalitalassa, mis olemme toistemme kanssa, niin ei tällaista kaikua

samalla tavalla synny kuin fyysisessä salissa syntyy. Mut toisaalta meillä on myöskin mahdollisuus sit taas toisaalta tietynlaiseen

sellaiseen suoraan kohtaamiseen sen jonkun kanssa, joka tässä tapauksessa sitten teknisesti sisältää kuitenkin sellaisen pienen

haasteen, että joissakin tapauksissa, kun me ajamme tän Zoomin läpi, niin jos sun oma laajakaista ei oo tarpeeks nopea tai jotakin

multa ongelmia niin voi olla esimerkiksi että ääniraita ja sitten mitä näkyy visuaalisesti eivät oo ihan 100% synkassa keskenään,

jolloin sitten sulla voi herätä sellainen ajatus, joka haittaa sitä sun kokemista siitä tilanteesta, koska sun ajatus jää kiinni siihen

tosiasiaan, että vaikka huulet ja mitä sä kuulet, ei oo täysin synkassa. Niin tässä suhteessa mä pyytäisin, että sä

et tähän ilmiöön jäis kiinni, jos se tapahtuu. Myöskin oikeestaan kaikki se, mikä tässä on todella tärkeätä niin kuuluu läpi

täs Invictus-elokuvasta, mun ottamassa lyhyessä pätkässä, jo siinä ääniraidassa, et sun oikeestaan ei tarvitse ihan hirmusen

paljon edes katsoa, että mitä tässä tapahtuu, koska tässä tapahtuu siis ihan tosi vähän. Et jos me tapahtumallisesti kysytään,

et no mitä siinä nyt oikeestaan sitten tapahtuu, niin mitä siinä tapahtuu on, että kun tää episodi sijoittuu Etelä-Afrikkaan 90-luvun

alussa, ja siihen historialliseen tilanteeseen, jossa Etelä-Afrikka oli sensaatiomaisesti yht'äkkiä repinytkin itsensä irti

apartheid-järjestelmästä. Se oli aivan siis henkeäsalpaavaa. Et se oli niin ku yhtä henkeäsalpaavaa niin sen maan historian osalta

ku vaikkapa kommunismin murtuminen Neuvostoliitossa oli. Niin ku aivan ällistyttävää. No sit se johti siihen, että Nelson

Mandelasta tuli maan ensimmäisissä vapaissa vaaleissa maan presidentti tilanteessa, missä hän oli sitä ennen ollut lähes

missä hän on Etelä-Afrikan ensimmäinen vapailla vaaleilla valittu presidentti, niin hänellä on edessään dramaattisesti jakaantunut

kansakunta. Nyt me puhutaan, että Yhdysvallat on dramaattisesti jakaantunut, mutta se millä tavalla Etelä-Afrikka

apartheid-vuosien jälkeen oli jakaantunut oli kuitenkin vielä jotain enemmän. No siinä tilanteessa, väheksymättä mitenkään

Yhdysvaltojen haasteita tänä päivänä, niin tässä tilanteessa Nelson Mandela maan presidenttinä keksii, että meillä on ens vuonna

rugbyn MM-kisat, jossa me ollaan isäntämaana. Olisko tää sellanen ympäristö, missä ihmiset vois, koko meidän kansakunta

ihon väriin katsomatta, niin kokea jotakin yhdessä. Huomatkaa, että ihminenhan ei voi mitään sille, että hän kokee jotain, mut ihminen ei

oikeestaan voi sillekään mitään, että hän jollakin tasolla kokee jotakin asioita niin yhdessä toisten kanssa, jos hän jollakin tasolla on

yhdessä niiden toisten kanssa. Ja tää on siis mahdollisuus kokea jotakin yhdessä, niin on aikamoinen inhimillinen potentiaalinen

yhdistävä väylä, missä suhteessa sitten kun Mandela tätä ajatusta lähtee eteenpäin viemään, niin hän tulee siihen havaintoon,

että apartheid-vuosien jälkeen niin me ei välttämättä olla mitenkään kauheen vahvana joukkueena, koska me ollaan oltu

poissuljettuna kisoista. Mut jos meiän oma joukkue pärjäisikin näissä kisoissa, joukkue, joka on valkoinen joukkue, ku tää

on ollu valkoisten laji, mut mähän voisin mustana presidenttinä lähtee sitä tukemaan vaikka sillä että mä pistän tän joukkueen

lippalakin päähäni. Hän kutsuu sitten rugby-joukkueen kapteenin luokseen ja me tiedetään, että tää elokuva Invictus perustuu

historiallisille tapahtumille, myöskin me tiedetään, että nää kaks avainhahmoa, jota me nyt tässä episodissa tarkastelemme,

Francois Pienaar -niminen rugby-kapteeni, jota Matt Damon näyttelee, ja sitten Mandela, jota Morgan Freeman näyttelee yhtä

briljantisti ku mitä Damon näyttelee tän rugby-kapteenin roolin. Hehän näyttelee siis todellisia henkilöitä. Mut me tiedetään, että

heidän roolisuoritukset tässä suhteessa on jokseenkin huikeita ja myöskin me tiedetään, että tällainen kohtaaminen on tapahtunut.

Nyt me siis mennään tähän tilanteeseen, missä rugby-kapteeni tapaa Nelson Mandelan presidentin toimistossa, niin me mennään

siihen tomloseks kolmeksi ja puoleksi minuutiksi. Ja sit sen jälkeen mä ryhdyn tarkastelemaan tätä episodtia. Okei, mä pysäytän tohon.

Nyt tää kokonaisuus, mikä me nähtiin, niin siinä voi ehkä erottaa oikeestaan 5 erillisosiota, jotka kestää jokainen tollasen vajaan

minuutin. Ja joista ensimmäinen on kohtaaminen, ehkä, jos haluttais se sanallisesti nimetä, sisältäen myöskin sitten tällaisen

sivutilanteen, jossa tää rouva Brits -niminen leidi tuo sinne teetä presidentin kansliaan, presidentin tähän työhuoneeseen,

niin ku yks episodi, ulkoisesti puhuen. Sitten toinen on keskustelu, kun he ovat istuneet alas, ja sitten ehkä kolmas on kun

Mandela siirtyy siihen sohvalle lähemmäks vierastaan ja ikään kuin nostaa sitä sävellajia, ja syntyy tällainen jollakin tavalla

sibeliaaninen nousu, joka kuitenkin ei oikeestaan pääty mihinkään selkeeseen johtopäätökseen mistään. Ja sitten vielä erillisenä

episodina, kun rugby-kapteeni kävelee autolleen, jossa sitten hänen kihlattunsa häntä odottaa kiinnostuneena, et mistä he keskusteli,

ja sitten rugby-kapteenille siinä istuessaan niin ku selviää jotain, et mitä siinä itse asiassa tapahtu. Niin tällaiset komponentit, joista vois

sanoa yleisellä tasolla, että no mikä tossa edellyttää esimerkiksi tohtorin tutkintoa? Ja et mikä kohta tossa on sellanen, että

se ja se valmennuskurssi siellä ja siellä on niin ku hyödyks, jos ihminen haluaa noin tehdä, niin tuo esiin tän kaulahuivi-asian. Että

ku tiedetään taas historiallisesti että tästä lähti käyntiin jotain sellasta, joka sitten johti siihen että, tää oli siis vuosi -95, tää oli

sama vuosi, ku Suomi voitti ensimmäistä kertaa jääkiekossa maailmanmestaruuden, niin vastoin ennakkoveikkauksia

Etelä-Afrikka raivas tiensä loppuotteluun, jossa odotusten mukaisesti Uuden-Seelannin lyömätön joukkue on vastassa

selvänä ennakkosuosikkina mut sitten jatkoajalla kuitenkin Etelä-Afrikka voitti ja niin kuin kuvista näkyy, niin tää todellinen Pienaar

on niin ku tosi suuri, että vaikka Mandelakin on 185cm, niin tää on niin ku 2 metrinen tää todellinen Pienaar. Ja

varsinkin tää alempi kuva liikuttaa mua oikeestaan tosi paljon. Tää on tän ottelun ratkettua, jollonka tää rugby-kapteeni,

hän itse kuvailee sitä näin, hän putos polvilleen, ja muut kaverit tuli hänen ympärilleen, kun hän siinä itse kristittynä kaverina

ni sitten sanoo jonkun tällaisen kiitos-rukouksen. Mut jos me mennään siihen lähtötilanteeseen, siis tää on ihan mahdollista,

että kun joku tilanne käynnistyy, niin että sä oot suuntautunut ottamaan fokuksen siihen toiseen, että huomataks että,

jos sä otat fokuksen toiseen, niin sä voit ottaa sen fokuksen toiseen tilanteessa, missä sä oot jonkun vaikka työpöydän takana

ku henkilö tulee siihen tilaan, ja vaikka 5 sekuntia sen jälkeen, kun se henkilö on tullut siihen tilaan, mut toisaalta kyllähän sä nyt

periaatteessa voit ottaa fokuksen siihen toiseen oikeestaan ihan samantien, tää on se, mitä Mandela tekee, et hän ottaa fokuksen

tähän toiseen saman tien erotuksena esimerkiksi 5 sekuntia sen jälkeen ku se henkilö on tullut siihen tilaan. Että vois sanoa, että toi

on tollanen yleisinhimillinen mahdollisuus, siis ottaa fokus toiseen ihan saman tien. Toi lukema 43:52 tossa on vaan syystä, mitä mä

hetken päästä tollasena viitepisteenä vähän tuon esiin. "Francois!" Et sähän voit ryhtyä vahvistamaan sen toisen ihmisen kokemusta

omasta arvostaan oikeestaan ihan tosi pienellä panostuksella, ja miksi näin. Näin siitä syystä, että tommonen ihmisolento, paitsi

että hän tietää oman arvonsa, sen lisäksi kaiken aikaa kokee oman arvonsa. No se miten ihminen kokee oman arvonsa, ei ole

vakioisesti määritelty joksikin. Että mitä tahansa se kokemus ihmisen arvosta jollakin hetkellä on, niin se voi olla 3 sekuntia

myöhemmin olla, se kokemus, vahvempi. No miksi se ois vahvempi? No esimerkiksi siitä syystä, että se toinen teki jotain

itsessään pientä, mut kuitenkin sellasta, että ihmisolentoa sun oma kokemus sun omasta arvosta sen seurauksena voimistu.

No jokainen ihminen reagoi esimerkiksi omaan nimeensä. Ja reagoidessaan omaan nimeensä ihminen myöskin reagoi siihen

sävyyt millä se toinen sen nimen sanoo. Et ihminen on yllättävänkin herkkä sävylle puheessa. Et mä uskon, että yks syy siihen,

et miks täs Filosofia ja systeemiajattelu -zoom-toteutuksessa me jossakin suhteessa pääsemme syvemmälle kuin mitä

salitilanteessa on mahdollista päästä, johtuu yksinkertaisesti siitä, että mun puheeni puhujana tän tilanteen suhteen on erilainen

koska mun ei tarvitse tavoitella sitä niin ku viimeistä riviä siinä valtavassa salissa, ja että järjestelmä 1 -tasoisesti

Kahneman-mielessä automaattisesti jokin meissä alitajuisesti myöskin mussa itsessä reagoi tän tosiasian kanssa.

Vastuunotto ilmapiiristä. Täähän on ihan mahdollista ihmiselle, että sä otat niin ku vastuuta siitä ilmapiiristä, ku sä menet tapaa sun

vanhempia, niin sä otat vastuuta siitä ilmapiiristä. Et sehän ei siis tarkoita sitä, että sä yksin voisit määritellä sen ilmapiirin

mut monet asiat on tällaisia. Ettei kukaan yks sitä määrittele, mut ihminen voi kantaa vastuuta sellasestakin, mikä sitten syntyy

kollektiivisesti jonkun joukon toimesta. Vastuunotto ilmapiiristä. Hän kohtaa tän vieraansa yli, niin ku mä sanoisin, yli puolivälin.

Et mä oon katsonut ton pätkän aika monta kertaa, ja siinä on siis mielenkiintoista se, että mun mielestä se tunnelma, mikä siitä

syntyy on, että Mandela todella kiiruhtaa työpöytänsä takaa kohdatakseen vieraansa yli puolivälin, mutta de facto hän ei

kohtaa vierastaan yli puolivälin. Et se on enemmänkin se vaikutelma, mikä syntyy, joka tuo mulle mieleen presidentti

Ahtisaaren. Mulla on kunnia tuntea presidentti Ahtisaari. Niin presidentti Ahtisaarella, niin viime vuosina usein kun me

tapasimme, tapasimme sellaisessa tilanteessa, missä yks meiän yhteinen ystävä oli järjestänyt tällaisen keskustelutilaisuuden,

illallisen ylitse. Niin presidentti Ahtisaari, joka tykkää olla ajoissa, niin usein oli ennen siellä, kuin mitä mä onnistuin olemaan siellä

Mut sit istuessaan presidentti Ahtisaari, kun mä tuun sit siihen tilaan, semmosen tavallaan niin ku tuoleja sen huoneen vieressä,

missä sit se illallinen tapahtuu. Ni tavallaan sen tilanteen tällaisena ehdottomana keskushenkilönä, kun hän siinä istuu, sit mä tulen

ni hän jotenkin, vaikka hän jää istumaan, joka on musta niin ku ihan paikallaan, ja kuuluukin, että niin tapahtuu, niin silti antaa

sellasen tunteen, et ikään kuin et hän jotenkin niin ku kohtais mut yli puolivälin. Siis jotenkin siinä tavassa, millä hän heti

silmillään tervehtii ja on ikään kuin sen oloinen, että hän on nousemassa siitä tuolista, ja sit ku mä kuitenkin kiiruhdan siihen, et

hänen ei tarvitse nousta siitä tuolista niin sit hän niin ku ojentaa sen kätensä sillai ikään kuin hakien sillai vauhtia,

ni on tällainen inhimillinen mahdollisuus. Siis kohdata toinen yli puolivälin, joka taas se et toteutuuks se sun osalta jossakin

tilanteessa, niin varmaan heijastelee sitä, että no missä mitassa sä oot ajatellut, että no tommonen ajatus on oikeestaan niin ku

hyvä ohjaava ajatus tilanteisiin nähden, et sä oot ikään kuin ajatellu sen jo ennakolta. Et sä oot tavallaan mentaaliharjoitellut sen jonkun

asian. Että on yksi juttu se, että tuomari viheltää, ja kiekko on siinä niin ku aloitusruudussa, ja niin ku ratkaiseva rankkari lähtee.

Sul ei oo enää niin ku aikaa nyt harjotella. Et sun täytyy nyt vaan niin ku vetää, mut jos sä oot jo ennakolta ajatellut kuitenkin tarpeeks

kasvaa todennäköisyys, että sä pystyt tekee sen rankkarin, niin kuin se kuuluu tehdä se rankkari, tai mitä sä niin ku itse pystyt

parhaimmillas tekee sen jonkun jutun. Siis kohtaa toinen yli puolivälin -teemana niin tähän meidän helmikuiseen kaulaliinaan

liittyen ni tuo toisen tällaisen henkilön, jättiläisen, mun omasta henkilöhistoriasta, niin mulle mieleen, sikäli että kun mä olin alkanut

opiskella teoreettista filosofiaa Helsingin yliopistossa vuonna -72, niin niin ku mä sanoin aikasemassa luennossa, se oli ihan valtava se

jälkikäteen ajatellen se niiden ajattelijapersoonallisuuksien suuruus, ketä siellä oli, silloisella Helsingin yliopiston filosofian laitoksella.

Ja yks näistä jättiläisistä ketä siellä oli, niin oli sitten akateemikko G. H. von Wright, joka akateemikko G. H. von Wright oli ollut

Wittgensteinin seuraaja Cambridgen yliopistolla filosofian professorina, mut joka sitten jätti sen Cambridgen yliopiston

filosofian professuurin, koska hän koki, että hänen tehtävänsä kuitenkin oli viedä Suomea eteenpäin. Ja siinä on muitakin syitä, mut

tää on niin ku keskeinen syy, et hän teki niin ku aikamoisen ratkaisun siinä, mut se hänen tällainen suomenruotsalainen aatelischarminsa

on niin ku ihan valtavaa sanoo jokainen joka on tavannut G. H. von Wrightin. Sit ku mä olin julkaissut kirjan Punkakatemia

vuonna -80, niin mä olin siis 27v., mut mä olin silloin jo ollut monta vuotta siinä ensin tutkimusapulaisena jakaen työhuoneen, jossa

toisella puolella sitä työhuonetta työskenteli G. H. von Wrightin henkilökohtainen assistentti, näin ollen mä olin koko ajan tavannut

akateemikko siinä läpi vuosien ja sitten mä olin siel ollut tuntiopettajana ja tutkimusassistenttina ja niin päin pois,

et olimme tulleet tietyllä tavalla siis niin ku tutuiksi siinä niiden vuosien mittaan mut mä olin siis 27v., ja sit mä julkasin kirjan

Punkakatemia, joka oli aikamoinen kuitenkin niin ku tapahtuma sen aikaisessa Suomessa. Ja no se oli kirjallinen pamfletti.

Yhtenä päivänä sitten akateemikko G. H. von Wright tulee sinne mun luokse ja sanoo: "Anteeksi Esa, voisimmeko keskustella kirjastasi?"

Ja hän puhuu, oikeestaan mistä tahansa puhuu, niin siinä on sellanen kunnioittava arvokkuus kaiken aikaa, ihan jokaisessa

yksittäisessä lauseessa. Ja näin me päädyimme sitten, siellä oli alakerrassa semmonen ruokala, ja sit siellä sellanen pikku-kabinetti,

niin sinne kabinettiin kahville keskustelemaan E. Saarisen kirjasta, Jan Blomstedtin kirjasta Punkakatemia.

Ja sit mä niin ku kuvailen sitä kirjaa, että siinä pyritään tietynlainen henkinen vaihtoehto tuomaan sille vaihtoehdolle, mikä näytti olevan

vallitseva suomalaisessa kirjallisuudessa ja ehkä kulttuurielämässä laajemmalti. Se oli tavallaan tällainen, tietynlaisen vaihtoehdon

maailman esiin avaaminen hyödyntäen sitä, mikä silloin oli punk-liike ja punk-rock ja niin sanottu uusi aalto.

Ja sitten jossakin vaiheessa G. H. von Wright, joka kaiken aikaa hyvin kiinnostuneesti, uteliaasti, myötäelävästi oli seurannut

sitä, mitä mä siinä kuvasin tästä kirjasta, sanoi, että: "Onko siis oikein sanoa, että kysymyksessä on eräänlainen tanssimusiikki?"

joka on ihan mahtava, mahdollinen näkökulma, mutta siinä oli tää elementti, että G. H. von Wright oli kiinnostunut mun ja Jannen

Punkakatemia-pamfletista, niin se oli kyllä aikamoinen tällainen helmikuinen kaulahuivi, jossa myöskin sitten oli oleellista se, että

se oli von Wright, joka tuli yli puolivälin, et hän niin ku erikseen teki jotain synnyttääkseen sen tilanteen, minkä seurauksena sitten

Ja Mandela-prinsiippi "kysy toiselta hänestä", et välitä hänen todellisuudestaan, "tell me Francois, how is your ancel?"

Siis tässä dvd-versiossa se fokus toiseen, elikä kun rugby-kapteeni astuu sisään siihen tilaan, niin se on ajassa 43:52, mut ajassa

kysyt siltä toiselta jotain sellasta, jolla on niin ku merkitystä hänelle. Ja miten sä osaat sen kysyä, siis rugby-

kapteenihan on hämmästynyt tästä kysymyksestä, hän ei varmaankaan niin ku odottanut tätä kysymystä, mut Mandelahan

jatkaa siin saman tien, et "I was told it was hurt". Told. Siis hän on kysynyt rugby-kapteenia koskien jotakin jo ennakoita, joka on ihan

ihmiselle mahdollista, et sä osotat kiinnostusta. Ja et oikeestaan mä en seuraa kauheesti rugbya, ja että mikä mahtaa olla meidän

mahdollisuudet, hän on saattanut kysyä vaikka aamulla ku hän ollu jossakin aamulenkillä

niin siinä mukana olevilta salaisen palvelun kavereilta, et mitkähän on meidän mahdollisuudet kisoissa, ja et mul tulee

mielenkiintoinen iltapäivä, ku Pienaar tulee tapaa mua. Mut mitkä on meidän mahdollisuudet kisoissa, sanokaa nyt rehellisesti.

Ja siin on varmaan sitten joku joka seuraa ihan tosi tarkasti, joka sanoo sitten, että herra presidentti, meil on tietyt mahdollisuudet

ehkä kolmen parhaan joukkoon, et jos todella onnistumme, meil on mahdollisuus kolmen parhaan joukkoon. Että Uusi-Selanti

ylivoimainen ennakkosuosikki tietenkin, et kukaan ei pysty pysäyttää heidän hyökkäyslinjaansa, ja että se näyttää kerta kaikkiaan

voittamattomalta heidän nykyinen kokoonpanonsa mut meil ehkä on mahdollisuus kolmen parhaan joukkoon.

Harmi vaan ku Pienaar satutti siinä ja siinä pelissä nilkkansa, koska hän on niin hieno kapteeni. Siis aina on sellaisia ihmisiä,

jotka kertoo sellaisia lähteitä, jotka kertoo sulle jostain, jos sä oot kiinnostunut siitä jostain, mut ku sun ei tartte olla kiinnostunut siitä

jostain. Et oikeestaan jos me ajatellaan niitä viittä ensimmäistä näkökohtaa, siis fokus toiseen, jos kysytään, et miks ihmiset

ei ota fokusta toiseen, ni mä sanoisin, et keskeisimmät syyt siihen, miks tää logiikka ei käynnisty ei ole se, etteikö sillä ihmisellä olis

kapasiteettia sitä käynnistää, vaan siitä, että hän käyttää sitä kapasiteettia semmosella tavalla, että se käyttötappaa tekee

mahdottomaksi sen, että hän de facto tulis sitä käyttäneeks sellasella tavalla, että esimerkiksi hän päätyis kysymään 14

sekunnin kohdalla jotain siitä toisesta, semmosta, millä on niin ku merkitystä, aidolla paneutuvalla tavalla. Ja joka tässä on tietysti

tällanen sisäänrakennettu premissi, et kaikki, mikä tapahtuu, tapahtuu jollakin tärkeällä ja aidolla tavalla, ja täs suhteessa näiden

mestarinäyttelijöiden roolisuoritukset on valtavan hienot. Ja miksei käynnisty se logiikka, no ensinnäkin siitä syystä, koska useimmissa

tilanteissa tää ykköskohta jo muodostaa kompastuskiven, koska sul voi olla esimerkiksi joku sellanen tekeminen meneillään,

joka tekeminen meneillään pitää sut otteessaan, niin että sun on ihan mahdotonta katsoa sitä uutta asiakasta, joka tuli

sisään, koska sä oot kassalla sen jonkun nykyhetken asiakkaan kanssa. Et vaikka sä pystyisit aivan hyvin jatkamaan sen

nykyhetken asiakkaan kanssa siinä kassalla, ni samalla silmilläs viestiä sille uudelle asiakkaalle, että kiva kun tulit, että mä oon tässä,

jos voin auttaa, ja mut niin ku huomaat, mulla on meneillään tää kassatapahtuma tässä. Et ihminenhan voi ton tehdä, et tavallaan

antaa sille toiselle silmillään sellasen tervehdysten, minkä seurauksena, hän, se uusi asiakas, tässä esimerkkitapauksessa

kokee, että hänet on huomattu. Niin useimmissa tilanteissa sun nykyinen tekeminen pitää sut niin vankinaan, että sun on

tavattoman vaikea sieltä repiä itseäs ulos. Ja toinen syy on se, että kun sä pyörit niin itses ympärillä, nyt tää on aivan valtavan tärkeätä,

että siis täydellisen kiistatonta on meidän omana aikana se tunnusmerkki, että on kaikenlaisia sellaisia ulkoisia tekijöitä, jotka

aiheuttaa sen, että ihmisen kiusaus pyöriä itsensä ympärillä niin on aivan uusissa mittakaavoissa siihen verrattuna mitä

täs on koskaan ollu. Että siis ihmiset aivan siis kokee luontevana niin valokuvata jotakin omaa niin ku varvastaan, että jos siin on

joku mojito vieressä jossakin sellasessa paikassa, että jollakin tavalla tän niin ku oletetaan olevan kiinnostavaa, sun varvas. Ja nyt

mä en niin ku väheksy siis sitäkään. Että kaikenlaista on sellaista, mikä jollakin tasolla vie asioita eteenpäin, mutta kun niitä

lasketaan yhteen, niin tullaan sellaseen lopputulokseen, että sä pyörit itses ympärillä, mut se ei oo se, mistä Mandela tässä

antaa meille esimerkin. Ja kohta yksi kertoo tän saman tien, "fokus toiseen", erotuksena fokus suhun itsees tai johonkin sun omaan

tekemiseen. Kiitollisuus. Nyt tollanen muoto, minkä kiitollisuus voi saada, voi olla se, että henkilö sanoo jotakin,

siis tässä nimenomaisessa episodissa niin Mandelahan siis nimenomaan aivan eksplisiittisesti sanoo, että kiitos, kun tulit

tapaamaan minua. "Thank you for coming to meet me." Mut sehän voi ilmetä, kiitollisuus, ilman että sä suoranaisesti sanot,

että kiitos jostain x. Et ku sä oot yhteydessä sun vaikka mummiin, niin sun kiitollisuus siitä, mitä sä oot saanu sun mummilta

voi jollakin tavalla ilmetä, ilman että sä suoranaisesti sanot sitä, mikä ei tarkoita sitä, etteikö olis hienoa, että myöskin sanoa se,

mutta monasti sitten se, mitä me suusanallisesti ilmaisemme saattaa jollakin tavalla toteutua sellaisella tavalla, joka ikään

kuin ei istu siin tilanteessa parhaalla tavalla, mut se on se asenne itsessään, mitä koskeva ajatus taas puolestaan lisää

todennäköisyyttä, että se voi toteutua. Siis kiitollisuus siitä, että sä saat niin ku elää tollasessa Suomessa esimerkiksi, se on ihan

mahdollinen asenne. Ja sitä kautta se on mahdollinen sellainen asenne, joka taas ajateltuna voi jonkun kohdalla voimistua, jos hän

luo sellaisen tilanteen, missä hän voi sitä ajatusta ajatella. Huumori. Tollanen tietynlainen elämäkaveruus, tietty hyväntahtoisuus.

Mä sanoisin, että kun mainitsin presidentti Ahtisaaren, niin kyl tää on, jos mä ajattelen kaikkia ihmisiä, ketä mä oon tavannut,

mun elämän aikana, mä sanoisin, että Mandelan hahmoa lähimmäks tulee just presindetti Ahtisaari. Myöskin tässä suhteessa,

et hänellä on kaiken aikaa sellainen tietynlainen pilke silmäkulmassa, semmonen ikään kuin elämäkaveruuden olettama

osana sitä hänen tyyliään. Tietynlainen hyväntahtoisuus, joka tässä esimerkki-klipissä näkyy siinä, että kun hän on kysynyt

rugby-kapteenilta, miten sun nilkka jakselee, et mä kuulin, että sä oot loukannu sen, niin sen sitten rugby-kapteeni tavallaan sivuuttaa

kohteliaasti, vaan toteamalla yleisesti, että no eihän sitä oikeestaan koskaan ihan kaikin tavoin olla sataprosenttisessa kunnossa,

et aina on jotain pientä vikaa, "in sports as in life", niin yhtyy tähän Mandelaan hyväntahtoisesti ja tietyllä sellaisella elämäkaveruuden

huumorilla. Mut sitten, ja nyt tää on tärkeä kohta kaiken kaikkiaan koko meidän tätä Filosofia ja systeemiajattelu -sarjaa koskien.

Kun sivuovesta siihen tilaan tulee kolmas henkilö, niin ku osoittautuu nimeltään, tai Mandela kutsuu häntä nimikkeellä Mrs. Brits,

hyvin kunnioittavasti, niin että se Mrs. siinä sanayhdistelmässä Mrs. Brits oikeestaan kuulostaa tällaiselta valtavalta titteliltä.

Mrs. Brits, kunnioittavasti sanottu, -niminen henkilö tulee teetarjottimen kanssa, niin Mandelan kommentti hänelle on,

että "rouva Brits, olette päivieni valo", joka on siis yks mahdollinen tapa ajatella ihmisellä jossakin arjessa, että jotkut asiat, jotkut

ihmiset, jotkut ilmiöt valaisevat päivääni. Ihminen voi tällaisen ajatuksen ajatella. Lisäksi ihminen voi ilmaista sen ajatuksen, minkä

hän ajattelee. Edelleen ihminen voi jopa sitten ajatella sitä, että kuinkakohan paljon mä ajattelen tällaisia ajatuksia.

Ja jos kerätään yhteen tällaiset ihmiskunnan vuosisatojen mittaan kehittämät ylhäältä päin asioita hahmottavat

kategoriat, kuten esimerkiksi kunnioittavuus, ihmeenomaisuus, kauneus, kunnioitus, niin joksikin sellaiseksi, mihin

meillä ois joku yks nimike, kaikelle sille, tässä suhteessa korkeammalle. Yks mahdollinen nimike sille olis ylärekisteri.

Nyt jos sanottais näin, että mitä tarkoittas ylärekisterin ajattelu. No se tarkoittais sellasta ajattelua, mitä me tässä just näemme,

että Mandela selvästikin harjoittaa. Hän harjoittaa ylärekisterin ajattelua, kun siinä arkisessa tilanteessa, missä tällainen vanhempi

konttoristi tuo teetä hänen työhuoneeseensa, kun hän on siellä VIP-vieraan kanssa, niin Mandela kommentoi tätä sanomalla

"rouva Brits, olette päivieni valo". Et kenties, kun hän tuli alun pitäen sinne presidentin kansliaan ja sitten ilmoitti sensaatiomaisesti

että kaikki, jotka haluaa jäädä, saavat jäädä, joka on niin ku melkonen ilmoitus tilanteessa, missä kuitenkin henkilökunta

on kaikenlaiseen osallistunut siinä vuosikymmenten mittaan. Ja näin sitten paljon siitä henkilökunnasta oli sitä valkoista väkeä,

joka oli siellä siis de facto palvelu apartheidin toteutuksia. Niin kuitenkin tollaisessa porukassa, kun ihminen tulee ulkoapäin,

aina on semmoisia, jotka on avoimempia sille jollekin uudelle, kuin joku toinen on. Avoimempia. Se ei tarkoita, että sä oot

niin ku naiivisti valmis mihin tahansa. Se on vaan, että joku voi olla avoimempi kuin joku toinen on, käytäntö osoittaa. Että monella

ihmisellä on joitain valmiita näkemyksiä ennen kuin henkilö ees on paikalla, mut joku voi sitten sanoa, että mun mielestä meidän tulee

antaa hänelle mahdollisuus. Että itse asiassa veljenpoikani oli nähnyt hänet sattumalta niin ku siellä ja siellä, ja hän kyllä vaikutti

erittäin kohteliaalta, et hän kyllä vaikutti oikeastaan niin ku veljenpoikani mukaan todelliselta gentlemannilta.

Ja et mun mielestä meidän tulis antaa hänelle mahdollisuus, niin saattoi olla, mitä rouva Brits sano vaikka viikkoa ennen kuin Mandela

edes tuli sinne presidentin kansliaan ensimmäistä kertaa, joka sit jollakin tavalla heijastuu tollaselle herkälle kaverille

kuten Mandela. Hän niin ku huomaa, että tää on sellainen ihminen, et niin jotkut on, kaikki eivät ole. Ja näin sitten muodostuukin

tällainen tietynlainen valonpilke juuri tästä henkilöstä käsin siihen kokemukseen, mikä tässä esimerkkitapauksessa Mandelalla on,

joka sun kannalta tarkoittaa sitä kysymystä, ja mun mielestä tää on ihan mahdollinen just näin kysyä, että kun sun

ajattelu joka päivä toteutuu jollakin tavalla, niin kuinka se toteutuu. Tää on siis sun ajattelua, niin ku se de facto toteutuu, koskeva

kysymys. No nyt sitten osa siitä sun ajattelusta varmaankin liittyy kaikennäköisiin suoritteisiin, kaikennäköisiin namuihin, kaikenlaisiin

sellaisiin arjen erilaisiin yksityiskohtiin, mitä sun elämässä on, mut siinä, mitä tahansa ne koskeekaan ne ajatukset, niil on joku sävy.

Jos kysytään, no, onks sen sävyn suhteen mitään tulkinnanvaraa. Ni aika vaikea sun on kiistää se, etteikö siin olis tiettyä tulkinnanvaraa,

etteikö jotkut sun ajatukset vois olla pikkasen kuitenkin valoisampia, siis sävyltään, et siel ois joku sellanen ehkä-vaihtoehto edes, ehkä.

Et vaikka se joku juttu näyttää ihan tosi huonolta ja kaikin tavoin siin on hommat niitattu niin ehkä siellä kuitenkin joku kohta siellä

jossakin tarkemmin katsoen sittenkin on sellasta, missä tietty hengittävyys siihen johonkin kenties tuliskin ajatuksellisesti ainakin

ni sen sävyn kautta, minkä sä annat ainakin jollakin hetkellä itses mennä sinne mukaan, jos olis niin, että sä ajattelisit, että tollanen

ylärekisterin ajattelun, ja nyt tää on se pointti, vahvistaminen meikäläisen kohdalla on oikeestaan ihan hyvä juttu.

Et esimerkiksi sä oot huomannut, kuvitelkaamme näin, että nyt kun on niin hienot talvikelit, niin susta tuntuu ihan tosi hyvältä

käydä hiihtämässä. Et sä koskaan oikeestaan ajatellut, et sä oot mikään erikoinen hiihtäjä, et jos sä oot ollu talvilomalla,

niin sä oot oikeestaan tykännyt lasketella, mut on oikeestaan ollu kivaa käydäkin hiihtämässä. Tai joku siis kävellä jollakin jäällä.

Ja että se on tuonut jollakin tavalla jotain sellasta koettua kauneutta sun elämään. Ni voi olla joku havainto, minkä ihminen tekee.

Tai että kun sun naapuri hankki koiran, niin se oli tosi innokas se koira, sellasella tosi hausalla tavalla, et se on tuonut sellaisen

tietynlaisen vähän niin kuin ilonpilkkeen siihen rappuun, jos ollaan ihan rehellisiä. Ni on tällasta niin ku inhimillisesti mahdollista

ylärekisterin ajattelua, jonka joku ulkoinen tapahtuma voi synnyttää jossain ihmisessä, ulkoinen tapahtuma, kuten esimerkiksi,

että sattuu olemaan helmikuussa joku tietynlainen sää. Ja sit sulla sattuu ole jotkut vanhat sukset jossakin. Ja sit sattuu ole niin, että

erilaisista syistä se joku sun työpaikka tai opiskelupaikka onkin suljettu, niin että sä oot tosi paljon siellä sun kämpillä, näin ollen on

ollut tietynlainen tällanen halu sun lähteä sieltä vähän niin ku uloskin. Ja kun toisaalta ihminen helposti kun hän lähtee niin haluaa

kuitenkin tehdä jotain, niin tästä syystä sä tulit kokeilleeks niitä suksia, et ku siin kuitenkin on siinä lähellä jossain, sä asut

Vantaalla vaikka, oikeestaan sellanen hiihtolatu siinä aika lähellä, niin miks et sä vois vähän kokeilla. Ni osoittautuikin, että se toikin

sellasta tietynlaista riemua, mut se oli ulkoisesti aiheutuvaa, kuitenkin tietyn ennakkoehtonsa osalta.

Mut se mitä tapahtuu sisäisesti on tässä tää meidän teemamme, ja se kysymys kuuluu, et missä mitassa sä kykenisit vahvistamaan

sun omaa ylärekisterin ajattelua, jos sä havahtuisit siihen, että toi on oikeestaan hyvä juttu ihmiselle, että tietty määrä ylärekisterin

ajattelua toteutuis ihmisen tajunnassa joka päivä. Et tästä näkökulmasta vois esimerkiksi tapahtua sillä tavalla, että sä

viet itseäs semmosiin ympäristöihin, jossa siis joku sellanen ylärekisterin ajattelu, tässä sanastossa nyt puhuen, vois toteutua

kenties vieläpä, nyt tää on tärkeätä, liittyen johonkin sellaiseen, mil voi olla myöskin sitten jatkoseurauksia, et kysymys ei oo vaan siitä,

että sä syöt niin ku sen jonkun sun suosikkijäätelön, joka sekin voi aiheuttaa hetkellistä iloa siinä mielessä sellasta ajattelua, että

kylläpä on niin ku hieno elää tässä ajassa, jossa on niin ku nää uskomattomat määrät niin ku huikeita jäätelöitä tos lähi-k-kaupasta

ostettavissa. Et sä saisit ikään kuin sen sun ajatuksen sen sun kokemisen kanssa tapahtumaan samanaikaisesti niin sen yleisen

pyrkimyksen mukaisesti, joka se antiikkinen, filosofinen pyrkimys Hadot'n ja joittekin muitten mukaan ni erikoisesti Sokrateen

hahmoon kytkeytyvästi niin oli. Että tästä näkökulmasta siis se sun tietynlainen tällainen, jollakin hetkellä saavuttama oivallus

siitä, että kylhän sä pystyt jonkun asteisesti siihen vaikuttaa, että millaisia ajatuksia sulle laadullisesti, sävy maailmallisesti

alkaa tulla mieleen, vaikkapa sen kautta, että sä niin ku pyrit joissakin tilanteissa vaikka keräämään yhteen vähän tollasia

ylärekisterin ajatuksia vaikka jossain sellasessa muodossa, mitä positiivisen psykologian ympäristössä varsinkin on alleviivattu

siis tällanen kiitollisuus päiväkirja vaikkapa, että kyllähän ihminen voi kirjata itselleen juttuja, mistä hän on kiitollinen. Se voi olla

että sul ajatukset sen seurauksena niin saa sut virittymään enemmän tän Mandela-prinsiipin 6, kiitollisuus asenteena,

mukaisesti. Ja sitä kautta kenties vois lähtee myöskin sellainen tietynlainen ilmapiiri sun omassa sisäisessä maailmassa käyntiin,

joka, jos me ajatellaan Mandela-prinsiippiä, se tais olla kolmas prinssiippi, vastuunotto ilmapiiristä, että sä otat vastuuta siitä

sun omasta ilmapiiristä. Ni tässä kohdassa sen kautta, että sä niin ku jonkun asteisesti pystyt kuitenkin muovailemaan sitä sun

ilmapiiriä sen kautta, että sä sun omia ajatuksia pyrit ohjailemaan ja myöskin ehkä dialogin kautta otat vähän laajempaa yhteyttä siihen

johonkin juttuun puhumalla jonkun sun ystävän kanssa siinä niin että sitä tiettyä hyväntahtoisuutta tulee siihen mukaan siihen

kokonaistarkasteluun. Ni on siis sitä ympäristöä, jossa se oleellisin asia on, että mitään sen kummempaa ei oo toistaseks tapahtunut,

joka sisältäis jotakin niin ku raketitiedettä, et sä et voi mitenkään kiistää, etteikö ihan jokainen niistä kohdista, ku mitä me

tässä Mandelan ja tän rugby-kapteenin kohtaamisen kautta tarkastelleet, niin ois sulle ihan täysin yhtä lailla mahdollisia, kuin ne

oli Nelson Mandelalle tai rugby-kapteenille. Ja siis se on tää inhimillisesti yleinen mahdollisuus, mitä me tässä haluamme

Filosofia ja systeemiajattelun yhteydessä kosketella. Ja mä toivon myöskin sillai ikään kuin tekemisenä mahdollistaa. Mut bonks hyvät

ystävät, siihen mä oisin päättänyt tän ensimmäisen jakson kiittäen teiän upeasta keskittymisestä ja heittäytymisestä tän tilanteen

tällasesta tietyllä tavalla myöskin puhdistavasta tunnelmasta, mikä tässä synty, et mä oon kiitollinen siitä, koska se antaa tilaa sille

ajattelun kehittelylle sellasessa hengessä, minkä mä toivon, et sitten toistuu sun omassa mielessä tän meidän työskentelyn osana mut nyt

meil on mahdollisuus sivuhuoneisiin ja nehän on olemassa J. Korhosen toimesta myöskin siis tässä meidän webcast-versiossa

ja mä oikeestaan tosi voimakkaasti rohkaisisin ihmisiä menemään niihin sivuhuoneisiin jokska aikaa, koska se on kiinnostavaa siinä

vähän kuulla, miten toiset on kokenu jonkun asian ja nehän ei oo siis sellaisia keskusteluja, jotka pyrkis olemaan jotakin ryhmätöitä

jostakin teemasta, siin ei oo mitään tarkoitus suorittaa, vaan siinä on tarkoitus se, että ihmiset ovat kokeneet jotakin yhdessä, jakavat

jotain ajatuksia, mitä se, mitä just koettiin, herätti, saadakseen sitten lisäsyvyyttä siihen johonkin koettuun. Ja mä jatkan sitten klo 17.00.

Okei, hyvät ystävät, me jatkamme. Yks tällanen ehkä pohjustava ja samalla eräällä tavalla yhteen asioita tuova näkökohta, on se,

että kun ensimmäisen jakson päätteeks mä totesin, että tässä Mandela-esimerkissä niin Mandela ilmentää, mitä mä kutsuisin

ylärekisterin ajatteluks. Niin meidän ideahan siinä ei ollut se, että olisimme ryhtyneet luomaan jonkun asteista teoriaa ylärekisterin

ajattelusta tai oikeestaan sen kummemmin edes määrittelemään, että mitä nyt sitten joku voi tarkoittaa ylärekisterin ajattelulla.

Et se tavoite, mikä meillä tossa kohdassa oli, oli että, meidän tilaisuuden osallistuja vois itse kenties synnyttää nykyistä enemmän

ylärekisterin ajattelua sen seurauksena, että me käsittelimme tässä tilanteessa ylärekisterin ajattelua tietynlaisessa ilmapiirissä,

myöskin ehkä tietynlaisella erityisellä, näin mä toivoisin, että nää luennot koettais kaiken kaikkiaan, tietynlaisella hyväntahtoisuuden

tavoitteella maustettuna, koska siis mun kannalta on tosi hienoa esimerkiksi se, että kautta vuosien jo siellä salissakin on ollut

sellaisia osallistujia, jotka eivät ole siellä salissa ja seuraa Filosofia ja systeemiajattelu -luentoja jostakin funktionaalisesta syystä

mahdollistaa sen, että ihmiset aistii siitä tilanteesta sen, että tässä esimerkiksi ei ole Esan tavoitteena joku tietty sellainen

seuraus siinä osallistujassa, johon liittyis joku välineellistetty ulottuvuus. Jälleen väheksymättä sitä, että monet opetus-, monet

valmennus-, niin päin pois, tilanteet on tosi hyödyllisiä ihmisen kehityksen kannalta, mutta tää ei ole sellainen tilanne.

Mä toivon, että se mahdollistaa taas toisaalta sitten kunkin kannalta tietynlaisen sellaisen, alitajunnan jo tasolla, järjestelmä 1 -tasolla

automaattisesti koetun turvallisuuden tästä tilanteesta, omien ajatusten ajattelun ja niiden ajattelemisen suunnassa, joka

turvallisuus on teema, mikä tässä Mandela-esimerkissä tulee siinä tilanteessa esiin, kun rouva Brits on tuonut

teetarjottimen, niin hän sitten tiedustelee presidentiltä, että "shall I pour Sir?", et kaadanko mä valmiiksi tän teen, niin sitten Mandela

sanoo hyvin kohteliaasti ja epäautoratiivisesti, että "no, I prefer to do it myself". Siis hän ei sano sitä mahtimiehenä

vaan että hän vaan mielellään itse kaataa sen, ja sitten sen jälkeen hän toteaa rouva Britsille "thank you very much Mrs. Brits",

erittäin kohteliaasti. Hän siis päättää sen tilanteen rouva Britsin kannalta. Monet sosiaaliset tilanteethan on sellasia, joissa on

epäselvää ihmisen kannalta, et mitä siihen sisältyy, edes siinä mielessä, että vieläks se jatkuu. Ja sitä kautta tulee

erilaista epävarmuutta siihen tilanteeseen. Myöskin siihen voi liittyä perusteluja vaikkapa sen kautta, että jos on kaksi tuolia, mihinkä

vieras voi istua, niin vieraan kannalta ei oo ilmeistä, että kumpaan hänen kuuluu istua tai ylipäättänsä et kuuluuks jompi kumpi

näistä nyt sitten tälle isännälle automaattisesti. Et se voi olla niin ku epäselvää synnyttäen tietynlaisen alitajunnan tasolla sitä tilannetta

vangitsevan epävarmuuden tekijän, jonka nähden sitten presidentti kuitenkin voi olla jo ennakoivasti tietoinen ja sitten sanoa

esimerkiksi, että jos sä voit istua tähän tuoliin osoittaen sit sitä oikealla puolella olevaa tuolia, ja sitten esittää perustelut, miksi näin

koska kysymyksessä ei ole määräys, tai jollakin tavalla tällainen ylhäältä alas annettu jokin asia, joka antaa mulle sitten

tyydytystä siitä, että olen tää henkilö, joka tän ohjeistuksen voi tässä niin ku pudottaa sen toisen niskaan, että jos mä katson valoon

ni mun silmiin sattuu. Hän ei jatka, että johtuen siitä, että kalkkikaivoksella mun silmät vaurioitui pysyvästi. Et hän pysäyttää

sen siihen, mut se, et sä annat sen perusteen, on siinä se lisäelementti, joka synnyttää turvallisuutta, mut se on kaikki

turvallisuutta sen toisen kokemisen kannalta, että mulle on hirmuisen tärkeätä, että tässä Filosofia ja systeemiajattelu

-ympäristössä se, että voisit kokea turvallisuutta tän tilanteen etenemisen kanssa, koska mä uskon, että se joidenkin sellaisten

ajatusten heräämisen ulottuvuuden osalta, mitä taas pidän ihan keskeisen tärkeänä, ja joka liittyy jokaisen meidän kykyyn

assosoida, siis liittää jotakin henkisiä sisältöjä johonkin, mitä on tarjolla henkisinä sisältöinä, suhteen. Et tässä Mandela-

esimerkissä valon teema esimerkiksi ilmentää tätä assosiatiivista ajattelua. Että kun hän on perustellut, tässä

perustelulausekkeessaan rugby-kapteenille sanonut, että istu sä tähän tuoliin, koska jos mä katson valoon, niin se

satuttaa mun silmää, niin hän on tullut aktivoineeksi tän sanan, valo, "light", mutta heti sanottuaan tämän sivuovi avautuu, ja sieltä tulee

rouva Brits, näin ollen kun hän nyt on just käyttäny sanaa light, niin hän assosioi sillä sanalla, joka edeltävässä hetkessä koski

aurinkoa, joka tuli ikkunasta, niin nyt sitten sehän voi koskea jotakin ihmistä, joka tuo valoa abstraktimmassa ja metaforisemmassa

mielessä ihmisen johonkin todellisuuteen. Hän kohdistaa sen siis assosiatiivisesti sen sanan rouva Britsiin, tai

edelleen sitten myöhemmässä vaiheessa, kun hän istuu, niin siellä sohvalla, kun rugby-kapteeni on puhunut omista kokemuksistaan,

siitä, että mitä musiikkia voidaan käyttää, että kun mennään kovaan otteluun, niin mä pistän sinne tietyn jonkun kappaleen

soimaan, me kaikki kuunnellaan sitä yhdessä, niin siitä Mandela assosioi tähän avainkokemukseensa, mä palaan

siihen hetken päästä vähän enemmän, avainkokemukseensa Barcelonan Olympialaisissa, hän siis assosioi, no tää on meillä oleva

kyky assosoida, mut miks se on tärkeä nyt tässä meidän, nyt mä uskallan sanoa näin, filosofisessa ympäristössä, on, että yks taas

toisaalta tekijä, mitä me haluamme samanaikaisesti hyödyntää, on järkeily. Että siis viime kädessä filosofiassa on kysymys kuitenkin

siitä, että me hyödynnämme omaa rationaalista kapasiteettia. Se ei tarkoita sitä, etteikö meissä ois toisenlaisiakin kapasiteetteja,

jotka on hirmuisen tärkeitä, niitä toisenlaisiakin kapasiteetteja hyödyntää, mutta tässä me tuomme sen meidän rationaalisen

kapasiteetin yhteyteen assosiatiivisesti erilaista sellaista aineistoa, joka kenties auttaakin meitä sitten syventämään

henkilökohtaisesti sitä jotakin teemaa. Ja se, että me kuljetamme näitä samanaikaisesti, on mun kannalta tän meidän Filosofia ja

systeemiajattelu -pyrkimyksen kannalta ihan keskeisen tärkeitä, ja osasy siihen, mä uskon, että minkä takia joku voi kommentoida,

kuten mä totesin ensimmäisessä jaksossa, että tää yks ystävällinen henkilö, joka on neljänä vuonna seurannut näitä luentoja,

sitä kommentoi, koska hänen assosiaationsa on erilaisia ja sit samanaikaisesti se, miten joku järkeily, joku jatkoajattelu,

joku jatkokehittely jostakin teemasta toteutuu, niin sehän tietysti voi yhdellä kerralla olla erilainen kuin toisella kerralla, että vaikka

se itse kehittely joiltakin osin olis ihan sama mun toimesta, niin hänen kokemuksensa silti siitä saattaa olla ihan valtavasti

erilainen sillä jollakin myöhemmällä kerralla. Mutta siis tässä kohdassa keskeinen teema: assosiatiivinen ajattelu.

Ja tässä suhteessa, huomatkaa myöskin on tärkeätä taas tän mun kehittelyn kannalta se, että tai tää on syy sille,

että minkä takia mä tyypillisesti en ennakolta kerro, mitä mä käsittelen, koska jos mä ennakolta kertoisin, mitä mä käsittelisin

niin mä uskon, että sä jo alitajuisesti lähtisit rajaamaan sitä assosiatiivisesti avaruutta, että missä ikään kuin sä voit liikkua sen tilanteen sitten avautuessa. Yhteyksien synnyttäminen. Ei oo mitään erityistä syytä, miks jonkun

presidentin pitäis esitellä jollekin toimistohenkilökunnan henkilölle joku VIP-vieras, mut toisaalta miks et sä tekis sitä?

Et jos sulla on tää mahdollisuus, niin miks et sä tekis sitä? Sehän voi olla, että sä uskot siihen, että se on hieno juttu, kun ihmisten välille

syntyy yhteyksiä. Vaikka se ois kuinka lyhyt se hetki, ja kuinka todennäköistä tahansa, että he eivät koskaan enää tapaa toisiaan

niin se on siitä huolimatta kaunista, että syntyy tommonen yhteys, koska nyt kun synty se yhteys, niin ehkä syntyy myöskin jotain

sellasta rikastetta niille molemmille ihmisille, nyt tässä tapauksessa vaikkapa tälle rouva Britsille, että illalla hän on kotona ja

soittaa sitten vaikka tyttärenpojalleen, joka on 12-vuotias, et arvaa kuka oli tänään presidentin vieraana ja ketä mä sain kätellä

ja siellä on sitten tää 12-vuotias kaveri omassa huoneessaan ja sit siel on joku 2 metriä korkea kuva Francois Pienaarista, että

siis se, että miten joku yhteys voi synnyttää jotakin kaunista sitten jatkona, on yks niistä sellasista teemoista, mitä taas sitten

täs meidän virtuaaliympäristössä ja siinä virtuaalisissa, missä me työskentelemme, mä toivon, että jonkun asteisesti

niin vois sitten tätä tavoitetta taas sitten edesauttaa nää sivuhuonekohtaamiset ja niihin liittyvät keskustelut,

koska mä tiedän, että fyysisessä salissa ja tietysti Pafos-seminaarissa erityisen vahvasti pitää paikkansa,

tollasessa ympäristössä, mis ihmiset on hetken aikaa toistensa kanssa, jollon siinä voi sen seminaaritulanteen ulkopuolella syntyä

se yhteyden hetki, jonka Mandela tässä siihen johonkin 30 sekunnin sisään synnyttää täällä, et "Mrs. Brits, this is Francois Pienaar,

captain of the Springboks", niin taas puolestaan sitten generoi sellasia kauneuksia, mitkä ihmisille on mahdollisia, jos se ikään kuin

pallo saatiin alas sillä jollakin hetkellä. Vieraan arvokokemus. Siis hän kaataa itse sen teen, et näin toimii inhimillinen kokeminen, että

se, että joku on kaatanu sen teen, tekee siitä teestä eri teetä, ku jos joku ei ois kaatanut sitä teetä. Että tavallaan tämä meidän

symbolinen ulottuvuutemme on se, mikä tässä muodostaa osan siitä systeemiälystä, minkä kautta sitten rakentavuutta

ja hyviä asioita ylärekisterin ajattelun mukaisesti vois kenties joku huomata siinä omassa todellisuudessaan avautuvan tiettyjen

sellasten mikromuutosten suuntaan, missä sä teet jonkun jutun pikkasen eri tavalla mutta sen toisen arvokokemuksen kannalta se

muutos onkin massiivinen. Että siis tää on sellanen näky, mikä mulla on ollut aika pitkään, siis varmaan 20 vuotta, ehkä pidempääkin,

siis tällanen näky, joka tuli esiin kun -- siitä on enemmänkin, nyt mä huomaan, koska se oli, meiän pojat oli ihan tosi nuoria, ehkä

mä olin siellä mukana jossakin ja sit siinä tauolla kaks leidiä tuli keskustelelee mun kanssa ja sit he esitti tällaisen kysymyksen,

yllättäen siinä ympäristössä yllättäen, että Esa, onks sulla minkälaisia unelmia, no syystä tai toisesta mä en oo koskaan ollu

mitenkään kauheen sillai voimakkaasti, no ehkä alkuaikeojen jälkeen, niin mä mainitsin sen mun unelman väitellä tosi nuorena,

jollakin aikasemmalla luennolla, et tossa mielessä on voinu olla jotakin unelmia, tietenkin se, että sitten kun Pipsa ilmesty mun

tutkalle, niin ihan tietty unelma kyl paukahti tosi voimallisesti siihen mun tajuntaan, mut yleisesti ottaen mä en oo sillai

kokenut, että mä työskentelin kauheesti unelmien kautta, ni tää vähän yllätti mut tää kysymys, mut koska me oltiin siinä

vanhemmuuden ympäristössä siinä itse tilaisuudessa, niin assosiatiivisesti niin mulle tuli siinä itse asiassa yks unelma mieleen

saman tien. Ja se unelma oli se, että me oltais Pipsan kanssa menossa Ekbergin kahvilaan, jossa me nyt ollaan käyty meiän

koko suhteen ajan, ja monella tavalla se on näytellyt sitä mun myöskin henkilöhistoriassa niin sellasta jotakin roolia, koska

sillon kun mä aloin käydä siellä niin Helsingissä ei ollut niin paljon kahviloita, ja se oli kuitenkin sellainen tietty, mä koin,

että mä oon jotenkin, kahvilakulttuurin, jotenkin mä koin sen omakseni, siis Sartre et de Beauvoir siellä Café de Floressa ja niin päin pois

Pariisissa tyyppiset assosiaatiot kaikki, niin me ollaan matkalla Pipsan kanssa Ekbergin kahvilaan ja me ollaan 80-vuotiaita

ja miksi me tänä perjantaina ollaan matkalla Ekbergin kahvilaan, on, että kuten me ollaan nyt tehty ehkä siinä vaiheessa

pidemmän aikaa, niin meillä on siellä meidän poikien kanssa tällöinen ehkä kerran kuukaudessa me tavataan, vartin yli neljä

jonakin perjantaina. Ja no kun me saavutaan sinne niin molemmat pojat on siellä mut he ovat sopineet, että kumpi heistä

ensin on siellä, koska he tietävät, että heidän äitinsä ei tykkää istua ihan missä tahansa paikassa, ei siinä, kaikki paikat on hienoja

paikkoja mut silti heidän äitinsä tykkää istua jossakin paikoissa enemmän kun toisissa paikoissa. He ovat sopineet, kumpi menee

sinne ennakolta varmistaa jonkun tietyn pöydän, ja siellä ne on siinä jossakin esimerkiksi kulmapöydässä, ja ehkä just se nimenomainen

kulmapöytä siellä äärimmäisessä kulmassa, missä heidän isänsä istuu ja odotti jännittyneenä, kun heidän äitinsä oli siinä

vastapäisessä lääkäriasemalla tsekkauksessa, ja kun hän palas ja sano, että siel on kaksoiset, ja kun heidän isänsä just tossa

pöydässä ajatteli, että "se on kyl katastrofi", koska hän oli odottanut, että syntyis yks ihan niin ku mahtava tyttölapsi, mut

syntyikin kaks poikaa, no okei no, kaikkihan on kääntynyt ihan mahtavalla tavalla mut joka tapauksessa, niin he siin istuu pojat siel

jossakin pöydässä, ehkä just siinä kulmapöydässä ja sit me lähestytään sitä kulmapöytää, ja kun me lähestytään sitä

kulmapöytää, niin mitä tapahtuu on, että pojat nousee seisomaan, ja sit toinen auttaa äitinsä takin pois ja me istutaan alas, niin

tää on se unelma. Et siis jos me ajatellaan tää myöskin paitsi sen jonkun pienele-symboliikan kautta, niin sen, että sä voimistat

yhteistä kokemista jostakin tilanteesta. Se voi olla vaikka se, että kun Mandela on kaatanut sen teekupin, hän ojentaa sen rugby-

kapteenille niin hän ei suinkaan saman tien päästä sitä, että hän pysäyttää sen hetkeksi, koska hän haluaa alleviivata sitä tosiasiaa,

että me olemme jollakin tasolla yhtä, et se teekuppi muodostaa tällaisen rajapintaobjektin. Ja sitä kautta myöskin alustan sille,

että nyt jos sä sanot tommosessa tilanteessa, missä sellainen tietty yhteinen kokeminen on se pohja jotain, niin se eri tavalla sitten

kantaa. Ja että mä sanoisin, että Pekka Haavisto on kyllä tällä alueella niin yks mestareita, myöskin se, koska siinä Pekan

olemuksessa se hänen inhimillinen lämpö on niin ku aito elementti kuten presidentti Ahtisaarella, joka varmaankin on niin ku tavallaan

Hall of Famessa tässäkin suhteessa niin ku yhteyden muodostamisen ulottuvuuden suunnalla, niin se mahdollistaa sen, et

sä pystyt sitten tosissas uskottavasti myöskin kysymään jotain sellasta, mikä sit voi olla tärkeätä tarkastella, siis sen kautta

ku sä oot ensin synnyttänyt sen kohtaamisen tietyn sellasen syvyyden, että "you have a very difficult job", et sä haluat,

että hän kokee itsensä sen tilanteen kannalta vakavasti sen kautta, että sä itse koet hänet tosissas, ni on tossa se

teema. Ja että toisen tietyllä tavalla myötäelävä, tosissaan ottava kohtaaminen on tossa se teema.

Ja sitä kautta edelleen, ja nyt me ollaan tärkeässä, jos ylärekisterin ajattelu on yks tärkeä ajattelua koskeva hahmotus tähän

meiän kokonaishahmotukseen liittyen ja assosiatiivinen ajattelu toinen tärkeä hahmotus tähän meiän

kokonaishahmotukseen liittyen niin kolmas on se, mikä tulee, kun Mandela ojentaa sen teekupin ja sit sanoo,

pysäyttäen sen tilanteen niin että he yhdistyy sen teekupin kautta, "you have a very difficult job", niin rugby-kapteeni väärinymmärtää

tän lauseen viittaavaan omaan siviilihommaansa, "I have a trading business", mut ku se trading business ei oo

mikään kauheen kummonen business, hän on vähän niin ku hämmentynyt, että tän tason kaveri ottaa tommosen jutun nyt ylipäänsä

puheeks mut Mandela ei jää siihen väärinkäsitykseen kiinni, vaan on ikään kuin hän ei ois kuullukaan sitä väärinkäsitykseen

perustunutta kommenttia, vaan vaan jatkaa siinä, "captain of the Springboks, a very difficult job", ja tää on niin ku tyylikäs tilanteen

eteenpäin vienti ilman että sä oisit jäänyt kiinni siihen johonkin vähän niin ku nolostuttavaan kompuointiin, niin on siis

tää laajemman näkökulman ajattelu, ja sen alakohtana: "älä jää kiinni pintapuutteisiin". Tää pintapuutteen teema

mä uskon, on massiivisen olennainen, että se on oikeestaan sen laajemman näkökulman ajattelun ajattelun aivan keskiökohtia

ja sellanen, missä ehkä pääsee juuri siihen sen laajemman ajattelun ja asioiden suhteuttamisen välttämättömyyden

teemaan erityisen hyvin just tätä kautta kiinni, et sä tavallaan saat sen kiekon hyökkäysalueelle tän pintapuutteen

sanan kautta mä toivon, kun katsotaan sitä seuraavasti, et siinä mun tai muhun kohdistuneen murhayrityksen

yhteydessä sillon 2014, voi olla, että mä vähän palaan siihen myöhemmin lisää, mut nyt mä vaan totean siis sen, että kun sehän

tapahu Dipolissa ja sit mä haavotuun vatsaan sen puukon iskun seurauksena mut sen lisäksi myöskin mun käsi

oli pikkasen riekaleina ku mä olin pitänyt kiinni siitä puukon terästä, että vaikka mulla oli hanskat käsissä, niin se kumminkin oli

niin ku tosi terävä puukko, mitä sit kaveri niin ku tempoo parhaansa mukaan takaisin itselleen, niin johti sit siihen,

että mä olin sitten ambulanssissa ja sitten kun me lähdetään sieltä Dipolin pihasta, niin siinä oli tällainen hieno detajli,

että paitsi, että se ambulanssilääkäri, joka oli tullut toisella ambulanssilla siihen tilanteeseen, jäi mun kanssa sinne

ambulanssin takaosaan, niin nää ensihoitajat musta oli ihan niin ku huikeita hahmoja, et mullahan oli kunnia tehdä palokunnan kanssa

hommia 90-luvulla, niin mä tiedän tän niin ku tän henkilötyypin, ja siis että ne on niin hienoja tyyppejä, ja että

jotkut on puheliaampia ku toiset, ne on hienoja tyyppejä, et he on niin ku omistautuneita tietylle jutulle, ni mä oon siis tässä

ambulanssissa näitten niin ku huippuammattilaisten kanssa, ja tietenkin on niin, että just jossakin vaikka Zürichissä,

mä veikkaan siellä on joku ihan mahtava ensiavun poliklinikka, jonkun yliopistollisen keskussairaalan yhteydessä, Zürichissä,

ja Soulissa ja Osakassa ja siis et Kolumbian yliopiston yhteydessä New Yorkissa ni jokseenkin varmasti on ihan mahtavia

ensiapupoliklinikoita yliopistollisen keskussairaalan yhteydessä mut fakta on se, että jos sä oot niin ku vertavuotana niin

tollasessa suomalaisessa ambulanssissa Otaniemessä ja se ambulanssi on matkalla Meilahteen, ni kyl sä oot niin ku aika onnekas.

Ja et on kiitollisuuteenkin aihetta -tyyppinen tilanne. No siis mä oon nyt siellä sitten tässä ambulanssissa, ja sitten se

kuski pistää pillit päälle, mä muistan, ku mä ajattelin, että pillit pantiin päälle, et tää on kyl innostavaa, et jos sä ajattelisit

vaihtoehtoa perhana, et sen kerran, ku sut yritetään murhata, ja sit sä poistut paikalta vertavuotavana ambulanssissa, kyl se ois

tuntuva esteettinen takaisku, perhana, jos ei pillit ois päällä. Ja sieltä lähetään niin ku pillit päällä tää niin ku ambulanssi ampasee sieltä,

niin mä ajattelin, että kuinka on mahdollista, että mä en oo huomannut, et on niin paljon hyviä ihmisiä, ja että ihan selvästi

mun mieli on jääny monta kertaa kiinni pintapuutteisiin. Ni siis tää pintapuutteen teema, ni nousi siel ambulanssissa mulle,

et jos ajatellaan, että on kaikennäköistä sellasta, mitä ihminen kokee jonain annettuna päivänä, ja et vaikka että, kun mä

hain meiän tiimille tosta Gran Delicatosta ciabattat niin ku me päätetään kuudelta, ni sit se on niin ku kiva, että meillä on,

sitten jollakin voi olla vähän nälkä, et haluaa syödä vaikka tauolla, ni mä haen sieltä niin ku ciabattat, mut siin kestää

vähän aikaa valmistella niitä, niin näin ollen mä sitten join tuoremehua, siis puristettua tuoremehua ja sitten

capuccinon siinä kun mä odottelin mut sit samanaikaisesti ku mä odottelin niin siinä ylemmällä tasolla oli sellanen nuorempi

leidi, joka oli niin ku hoitamassa jotakin juttua, läppärin kanssa just, joka on niin ku ihan ymmärrettävää, ja kaikki korona-etäisyydet

ja näin oli täysin siinä niin ku hoidossa ja sit ku mä istuin siinä missä mä istuin, niin mulla ei ollut mukana perhana niitä ääntäeristäviä

niitä vastamelu-, mikä se on, kuulokkeita, vaan mulla oli ihan noin niin ku normikuulokkeet vaan ne, ja näin ollen sitten sen leidin

puhe kuulu sieltä niin ku läpi, jollon sitten kun mä niin ku odotin siinä, ja olin ajatellut, että mä olisin tässä niin ku suuntautumassa

virittymässä, ehkä teen jotakin muistiinpanoja tohon mun Marimekko-kirjaan, niin mä vähän niin ku häiriinnyin siinä,

ni jos kysytään, että no kuinka iso puute toi sit niin ku loppujen lopuks on, siis se, että mul ei siihen johonkin 10 minuuttiin tai

Mut siinä tilanteessa ihminen saattaa kokea sen vain puutteena ja kun niitä puutteita tulee tarpeeks ja se henkilö ei ikään kuin

ehdi sen enempää asettaa sitä jotain kokemustaan mihinkään mittasuhteisiin niin kokonaiskokemus voi olla puutteen kokemus.

Ja tietenkin kun elämä muutenkin tapahtuu vähän uudelleenlaisissa olosuhteissa jokaisella meistä nyt joka päivä

niin pelkästään se, että se on uudellinen se tilanne johonkin aikasempaan hyväksi havaittuun verrattuna, niin voi

saada ihmisen kokemaan puutetta, et jotakin esimerkiksi ei saa kello sen ja sen jälkeen vaikka. Ja että jos sä niin ku kysyt

onks toi oikee puute vai onks toi vaan pintapuute, niin melko varmasti monessa kohdassa siinä parisuhteen sisällä esimerkiksi

niin sä tulet todenneeks, et siis joudu toteamaan vaan siis tulet todenneeks jos sä niin ku katselet sitä asiaa kaikessa rauhassa

et kyl toi on oikeesti vaan pintapuute, kun katsotaan asiaa laajemmin, mut ku pointti on, että sun ei tartte tätä ajatuskulkua

synnyttää ja yks syy, miks et sä de facto sitä useinkaan synnytä on, koska sun mieli on niin täynnä synnyttämään ihan kaikenlaista

muuta. Et sulla ei oo ikään kuin aikaa pohtia, onks joku puute pintapuute vai ihan oikea puute. Ni tän seurauksena

sun kokonaiskokemus jokseenkin varmasti on itse asiassa aika tuntuva puutteen kokemus. Nyt ottamatta kantaa siihen nähden

että mikä se sun kokemukses pitäis olla, se mun väitteeni on, se vois olla toinen kuin se nyt on. Siinä suhteessa sun oma mentaalinen

työ koskien sun omia ajatuksia on tässä se mahdollisuus, mikä näyttäytyy, mutta sen avainsana tässä kohdassa, minkä kautta sitä

vois raottaa sitä ehkä-maailmaa ja mahdollisuuksien maailmaa siellä sen jonkun oven takana ni on pintapuute ja siihen kytkeytyvä

laajemman näkökulman ajattelu. "Positiivinen jatko toiselle", et siis huomatkaa, tää on aina mahdollista meille vuorovaikutuksessa et

ku joku sanoo jotain, ni sähän voit siitä siis tietyllä tavalla antaa seinäsyötön hänelle saman tien eteenpäin,

että monessa tilanteessa miksi ei, siis et se, kun hän sanoo tälle rugby-kapteenille että "you have a very difficult job"

ja sitten loppujen lopuksi rugby-kapteeni ymmärtää, että hän puhuu siis itse asiassa mun tästä kapteenin hommasta eikä siitä, että

mulla on trading business, niin sit hän sanoo, että, joka nyt varmastikin pitää paikkansa, että ei se nyt ihan niin vaikea kuin teillä

herra presidentti ole, mun homma, ni tähän taas Mandela antaakin seinäsyötön saman tien takaisin, että no kukaan ei ainakaan revi

revi mun päätä irti kun mä teen mun hommia, niin ku sulla. Et se on tällasta rakentavuusajattelua, et sä niin ku haluat rakentaa sen

toisen kanssa niin ku jotakin, ja tässä tarkoituksessa käytät tällaista mahdollisuutta, ku ihmisellä on, ku toinen sanoo jotain, niin sä jollakin tavalla niin ku jatkat sitä rakentavasti. Et sähän voit jossakin vaikka sivuhuonekeskustelussa

jonkun kanssa, sä et oo ikinä tavannut sitä henkilöä, ja sit siellä sä oot sivuhuoneessa sen kanssa, joku sanoo

jotain, niin kylhän sä voit kuunnella sen ja sit antaa sen niin ku syöttönä takaisin hänelle, että hän pääsee liikkumaan vähän

eteenpäin sen sijaan et sä ikään kuin lähdet kehittämään sitä sun omaa tarinaa pelkästään, mut sitten, niin hän

muuttaakin tyyllilajiaan Mandela, ja paukauttaa tän "what is your philosophy on leadership?" ajassa 45:44, ja se, mistä me lähdettiin

liikkeelle oli 43:52. Että vois sanoo niin, että tää, että vajaassa kahdessa minuutissa ollaan tällaisissa syvyyksissä on kyl se, mikä

itse asiassa tollasessa sivuhuoneessa joissakin tapauksissa, mä oon ihan täysin varma, on jo toteutunut.

Pafos-seminaarissa se tapahtuu ihan siis kaiken aikaa, koska ihmiset on sellaisessa tietynlaisessa virittyneisyyden tilassa, jossa

he sallivat itselleen ja toisilleen sen, että voidaan ottaa substantiaalisia, fundamentaalisia, painavia teemoja tosta vaan

käsittelyyn. Ja miks se on mahdollista? Koska se toinen ottaa sut empaattisesti tosissaan. Ja tän seurauksena sä otat itseskin

eri tavalla tosissaan kuin mitä monessa sosiaalisessa tilanteessa sä joudut tavallaan tietynlaista roolia siinä niin ku pallotelemaan.

"What is your philosophy on leadership?" Kun rugby-kapteeni vastaa, että "by example Sir, I've always thought to lead by example", että

mä oon aina uskonut esimerkillä johtamiseen, niin Mandelan responssi siihen on, että toi on just täsmälleen totta,

että sä voit ikään kuin vahvistaa sen toisen punnittua harkintaa. Et toi näkökulma, toi on painava näkökulma. Mut sun ei tarvitse

jäädä sen vangiksi pelkästään. Ja Mandela jatkaa siitä, että mut miten sä saat ihmiset olemaan enemmän ku ne

edes itse uskoo et ne voi olla. Jolloin hän siis nostaa sen ikään kuin seuraavalle tasolle sen koko keskustelun, et toi pitää paikkaansa, et

johtaminen viime kädessä on esimerkillä johtamisesta, mut sit toisaalta, jos me kysytään vielä pidemmälle, että

miten sä saat ihmiset olemaan vielä enemmän kuin ne edes itse uskoo, että ne voi olla, niin mites siitä ois niin ku sanottavis

meillä. Et se on tällainen transsendessin ajattelemisen, joka, tää on yks nimike siis sellaselle next levelille, siis jollekin ylemmän

asteisuudelle, siis jollekin sellaiselle, mille ei oo selvää yksittäistä nimeä. Huomatkaa, että yritysympäristöissä ja

organisaatioympäristöissä monasti se, mikä tässä laajemmin nimitetään transsendentiksi, usein saa jonkun triviaalin muodon

että esimerkiksi, että jossakin excel-solussa lukee 200, missä aikasemmin luki 170, ja kaikki haukkoo henkeään, koska se on

niin vaikea vaikea saada 170, ni mitä ihmettä, niin ku 200, toi on niin ku ihan huikkeeta. Että sehän on yks tapa tietysti ihmisten

hahmottaa seuraavia tasoja tollasten niin ku numeraalisten näkökulmien kautta mutta nyt puhutaan jostakin vielä enemmän

kokoavasti. Ylemmänasteisuuden mahdollisuudet. Ja nää ylemmänasteisuuden mahdollisuudet, huomatkkaa nyt

tässä kohdassa eivät koske jotakin tiettyä inhimillistä pyrkimystä pelkästään, että Mandelahan tässä esimerkiksi ei rajaa sitä,

mitä hän on siinä sanomassa vaikkapa rugbyyn ympäristöön, että hän puhuu niin ku yleisesti ihmisyydestä, että miten sä saat ihmiset ole

enemmän kuin ne uskoo, että itse ne edes voi olla. Ja hän lähtee vastaamaan siihen itsensä kautta ja sen peruslinjauksen kautta

että me kuitenkin ollaan osana ihmisyyden pidempää ketjua, ja että voi olla tilanteita, missä vähempi ei riitä, kuin että jollakin

tavalla pystytään sellaiseen, mikä on melkein mahdotonta. Ja hän vie fokuksen toisten työhön. Nyt kun mä lähdin tähän tarkasteluun

niin mä sanon, että tää meidän otsikointi, "Helmikuinen kaulaliina", pyrkii muistuttamaan siitä, että se, mistä puhutaan

oikeestaan on tosi tavanomaista, mutta se on silti ihan ratkaisevaa. Ja sä unohdat tosi helposti tollaisen kaulaliinan sitä kokonaisuutta

vahvistan, keskeisen, perustavan roolin, niin sisältyy siihen, että kyllä se aika harvoin on, kun sä vaikkapa kävelet jotakin katua jossain ja

sit niin ku vaikutut niistä rakennuksista, jotka siinä on ympärillä. Vaikka sä voit hyvin tietää vaikka, että joku rakennus

valmistu esimerkiksi vuonna -43, -43. Nyt saatetaan sanoa, minkälainenhan mahtoi olla tilanne vuonna -43. Että siinä

talossa, missä sä asut, kuvitellaan, että se on noilta ajoilta tai vähän vanhemmilta ajoilta, jos kysyttäis, että ku sodan jälkeen 400 000

ihmistä uudelleen asutettiin, niin kuinkakohan helposti se tapahtu, että ne sun isovanhemmat ja isovanhempien

vanhemmat, ne on ihan oikeesti venyneet uskomattomalla tavalla. He on sit saattaneet puhuakin sulle jotain, jos sä oisit kuunnellu.

Mut ku ei tää oo sellainen, mitä me useinkaan viritämme itsemme tekemään siihen meitä vanhempiin sukupolviin nähden tai

ylipäättänsä toisiin ihmisiin nähden kauhean paljon, kun sulla on vaikeuksia edes fokusoida siihen toiseen, vaikka se toinen ois tullu

siihen samaan huoneeseen just. Niin tän seurauksena sä et välttämättä tee sitä, mitä Mandela tässä nimenomaan tekee, joka on,

että hän siirtää fokuksen toisten työhön kunnioittavuuden hengessä. "Sometimes I think it is by using the work of others."

Huomatkaa, että mihin tää on vastaus tää, että ajatellaan toisten työtä. Se on vastaus siihen aivan dramaattisen rajuun valtavaan

kysymykseen, et miten sä saat ihmiset olemaan enemmän kuin ne edes itse uskoo, että ne voi olla. Tää on jättiläismäinen

kysymys, mut Mandela lähtee vastaamaan tähän voisko sanoa älyllisesti melkein henkeäsalpaavan lattealla lauseelle, lattealla.

Siis tää ei oo sellanen lause, että jos sä pidät puheen Nordic Business Forumissa, niin kaikki sähköistyy, koska se on lauseena

niin triviaali. Et se on vaan, että useimmat eivät ajattele ajatuksella, mitä se lause itse asiassa tarkoittaa, siis toisten työ. Siis ajatelkaa

se näin, että kun tossa, tai ehkä mä kerron sen seuraavasti, että yhdessä mun Pafos-seminaarissa oli Lohjan kaupunginjohtaja.

No sitten Lohjan kaupunginjohtaja kertoi mulle, että se ja se kaupunki on meidän tällainen ystävyyskaupunki Venäjällä.

Ja sit siihen liittyy tähän ystävyyskaupunkiajatukseen se, että he vierailee näissä kaupungeissa.

Ja kun he on siellä heidän ystävyyskaupungissa siellä Venäjällä, niin aina käy sitten sytyttämässä kynttilän suuren isänmaallisen sodan

muistomerkillä. Ja siishän tällanen muistomerkki niin se on niin ku vaikuttava asia, mutta se on siis muistomerkki.

Sitten vastaavasti ystävyyskaupungin edustajat vierailevat Lohjalla, ja sit he ovat siellä Lohjan vanhassa kirkossa

ja tulee ulos sieltä kirkosta. Ja sitten joku näistä vieraista kiinnittää huomiota tällaiseen säännölliseen hautarivistöön.

Ja Lohjan kaupunginjohtaja sanoo, että nää on toisessa maailmansodassa kaatuneiden suomalaisten sotilaiden,

jotka on lähtöisin täältä Lohjalta, hautoja, jatkaen, että jokaisen suomalaisen kirkon pihalla on tällaiset haudat.

Että tässä on esimerkiksi Pieksämäeltä ja Kustavista ja sitten Lohjalta. Siis tää ajatus, että kaatuneet kuljetettais takaisin

haudattavaks oman maan multiin on aika järisyttävä jo ajatuksena tollasessa sotatilanteessa, jossa siis ihan kaikki on pelissä.

Että sä oot pieni maa, sä taistelet yksin siis täysin ylivoimaista vihollista vastaan. Vois sanoa näin, että kuinka joku voi,

kuinka kenelläkään voi tulla edes tollanen idea mieleen. Ja mä kysyin sitä sellaselta herra Saarelta, joka siinä vaiheessa oli

jääny eläkkeelle, hän oli pitkään Sotainvalidien veljesliiton pääsihteeri, voi olla, että mä myöhemmin yhden toisen asian

yhteydessä palaan häneen, mut mä kysyin häneltä tässä kerran kun nähtiin, että kenen idea toi oikein oli.

Kuka joku pysty edes keksii tollasen idean, että kaatuneet kuljetettais, mistä ne tulikaan sitten Pieksämäeltä,

niin satojen kilometrien päähän, siis aivan uskomatonta resurssien käyttämistä tilanteessa, missä ihan kaikki oli limitissä.

Hän sanoi, että kyllä se oli oikeastaan ensimmäisenä noi etelä-pohjalaiset naiset, jotka sodan sytyttyä totes, että tää ei käy meille,

kun Suomi siinä vaiheessa menetteli niin kuin kaikki armeijat menettelee, joka on, että sä pyrit kunnioittavasti mahdollisuuksien

mukaan hautaamaan kaatuneet sinne jonnekin, missä se on niin ku kaatunut, niin ku aika lähetyville, versus se, että ryhdyt

roudaamaan niitä takaisin kotiin. Mut he sai sitten mukaansa joitakin tiettyjä nimeltämainittavissa olevia rintamapappeja ja sit

komentajia ja näin sitten synty tää ainutlaatuinen käytäntö kuljettaa kaatuneet takaisin haudattavaksi oman maan multiin,

joka tarkoittaa siis esimerkiksi sitä, että jonkun taistelun jälkeen niin ku keskellä yötä jotkut kaverit niin ku lähtee sinne linjojen väliin

sitä jotakin kaatunutta kaveria hakemaan. No, jos me palataan tähän Mandela-hahmotukseen, kun Mandela siis sanoo,

että "sometimes I think it is by using the work of others" vastauksena siihen kysymykseen, että kuinka sä voit nousta jollekin

sellaiselle tasolle, mitä sä et uskonut edes mahdolliseksi. Niin hän viittaa runoon Invictus, joka myöskin elokuvan nimessä toistuu

ja totes, että tää runo Invictus antoi hänelle voimaa, kun hän oli Robben Islandin vankilasaarella tilanteessa, missä tuntu, että hän ei nyt kerta kaikkiaan jaksa, niin hän jotenkin sai siitä voimaa nousta, on tällainen, mikä ihmiselle voi

tapahtua. Et sä saat yhteyden johonkin tiettyyn ajatukseen ja sen ajatuksen voimalla sä sitten nouse, vaikka tunne on se,

että sulla oli ihan kaikki voimat nyt lopussa -- on siis inhimillinen mahdollisuus. Mut se inhimillinen mahdollisuus

sisältää myöskin sen ylemmänasteisen mahdollisuuden, että joku voi ajatella tota mahdollisuutta, eli tässä mielessä omien henkisten

voimavarojensa käyttämistä tän täysin yleispätevän inhimillisen ulottuvuuden osalta. Ja tää sanat voimana -teema, jos ajatellaan

nyt siis tätä suomenkielistä sanayhdistelmää, siis että kaatuneet kuljetetaan takaisin kotipaikkakunnilleen haudattavaksi oman maan

multiin, niin siis ei oo sellainen, mikä nyt mun sukupolvella tai teiän sukupolvella kauheesti ois ollu käytössä tollanen ilmaisu

mut mä sanoisin, että kyl me aika helposti päästään siihen sisään, et millanen voima tollaiseen sanontaan voi sisältyä

semmoisessa tilanteessa, missä sä oot siellä rintamalla. Tai toisaalta myöskin sitten taas siellä kotirintamalla. Siis

sanat voimana, tää on yksi sellainen elementti, mihin mä siinä meidän ens kerran Alastalon salissa -luentokerrassa toivon, että mä

voin palata, mut mä täs toistaiseksi vaan totean sen, että se on siis yksi ilmeinen ulottuvuus, minkä kautta voimme kaikkiin kaikkiaan

yleispätevästi nyt puhuen tai yleistävästi nyt puhuen niin löytää väyliä omaan kätettyyn johonkin, et katsomaan, että no miten

ihmiset ennen meitä ovat tehneet. Että mitä niin ku ukki teki? Et mitä mummi teki, mitä mun vanhemmat teki tai heidän isovanhempansa.

Et mitä ihmiset on tehneet niissä tilanteissa, mitä on ollu ja joissa nothing less will do, nyt tässä Mandela-

sanastossa. Mut sit hän havahtuu, nyt tääkin on tärkeetä, et huomata, että hän oli tässä pitänyt tällaisen pienoispuheenvuoron,

mut sit hän havahtuu niistä omista ajatuksistaan, koska hän ei halua pyöriä vaan itsensä ympärillä. Tää fokus toiseen -teema

nyt pulpahtaa uudelleen sieltä mukaan, että hän havahtuu siitä ajatuksestaan, vaikka se oli arvokas, syvä, henkilökohtainen ajatus

mut sit sen seurauksena myöskin syntyy dialogisuutta, joka nyt toteutuukin syvemmällä tasolla ja antaa tälle vieraille myöskin

tilaa siinä syvemmäs ulottuvuudessa tulla nähdyksi. Että hänetkin voidaan nähdä tässä syvemmässä ulottuvuudessa, mitä Mandela

taas omalla kohdallaan täs on just avannut. Ja näin voi tapahtua sitten jotain sellaista lähentymistä sydäimestä sydämeen,

jossa jotakin voi lähteä käyntiin ja syvempää kehkeytyä, kehkeytyä. Nyt tää on tärkeätä, että huomataks, että jotkut asiat

paljastuu saman tien mutta jotkut asiat eivät paljastu saman tien. Se voi olla, että joku juttu voi vaatia aikaa, että se ylipäättänsä voi tulla

esiin ja sen ajan logiikan hyväksyminen voi olla aivan keskeistä siinä jossakin keskeisessä kehkeytyvyyden logiikassa et jos sä haluat että

ylipäättänsä syntyy niin sun pitää antaa sen asian kehkeytyä, sun pitää antaa sille se riittävä aika. Ja kun Mandela nyt on

siirtynyt siihen lähemmäks tätä rugby-kapteenia niin tän lähentymisen ulkoisena ilmentymänä hän alkaa puhua tällaisesta,

mitä ehkä vois sen tilanteen ulkopuolelta kutsua tällaiseksi syvämmäksi taitepistekokemukseksi niin kuin ihmisellä voi olla joku

syvempi taitepistekokemus. Ja että katsoen taaksepäin ihminen saattaa havaita kymmenien vuosien jälkeen, että tossa oli

tietty taitepiste. Että koska joskus joku kehitys jonkun kehkeytyvyyden osalta, joka sitten nähdään myöhemmin arvokkaaks,

niin se jostakin kuitenkin lähtee liikkeelle, mutta siinä lähtöpisteessä se voi olla aikalailla sellainen kaulahuivi, vaan mikä sitten

tajutaan jostakin syystä kietoa siihen kaulalle vaikka se ulkoinen tilanne välttämättä ei niin kuin ihan semmoinen ollut, joka sitten ois

välttämättä sitä vaatinut. Oma syvempi taitepistekokemus tuottaa sitten tällaisen tiivistyneen elämänopin sellaisella tavalla, joka

ei tuputa sitä, mä oon kirjoittanut tohon epätavallisesti, mä tarkoitan epätuputtavasti, että siis on yksi asia se, että sä oot

itse oivaltanut jotain ja sä tuputat toisille sitä, mut toinen asia on se, että sä oot oivaltanut jotakin syvää jostakin asiasta,

ja jonkun tilanteen kuluessa sä niin ku ilmaset sen, että mitä se joku juttu sulle ilmensi, joka voi olla vaikka, että "we need inspiration

Francois because in order to build our nation we must exceed our own expectations". Että sehän jättää siis täysin auki

sen, että mitä se oikeestaan siis nyt tän rugby-kapteenin kannalta on tarkoitus, että tarkoittaa. Nythän kun mä katsoin tarkoituksellisesti

YouTubesta sitä, että löytyyköhän tää osio, joka on ihan selvä erillinen osionsa siinä elokuvassa, jossa siis se heidän välitön

keskustelunsa onkin päättynyt ja sitten rugby-kapteeni kävelee siinä seuraavassa osiossa, mitä mä nyt tässä tarkastelen, niin siitä

presidentin palatsista autoonsa, se on siis selvä erillinen episodinsa, niin YouTubesta. No sehän löytyy YouTubesta, et sieltä löytyy paljon

aineistoja mutta eipä tätä ihan hirveesti ole kuitenkaan katsottu. Ja miksihän sitä ei oo katsottu? Mä sanoisin, että siitä syystä, että

ei toi oo niin ku sellasta tavaraa, joka nyt kauheesti sitten ihmisiä kiehtois, edes jonkun huippunäyttelijän näyttelemänä, siis

tää oivalluksen hetki. Et tavallaan vois sanoa, että no oisko niin ku jotakin, jos ihan niin kuin mentaalisesti asiaa puhutaan

ja uudistumisesta puhutaan, niin mikä niin ku kuviteltavasti on niin ku tärkeämpää kuin oivalluksen hetki. Että on niin ku yks asia

näyttää varpaita ja sitä jotakin mojito-juomaa jossakin tietyssä paikassa mut kyl niin ku oivalluksen hetket ehkä on kuitenkin

tärkeämpiä. Ja tässä suhteessa se on mun mielestä huikeeta tää, se on myöskin elokuvallisesti musta toteutettu hienosti, ja Matt Damon

näyttelee sen hienosti, kun hän tulee ajatuksissaan sieltä presidentin luota, sit hän istuu siihen autoon, sit hänen kihlattunsa on siinä

innostuneena kuulemaan, että "mitä mitä tapahtu, et kerro nyt, mistä te puhuitte, puhuitteks te rugbysta?" ja sit hän on vaan

siinä niin ku niissä ajatuksissaan, vähän sillai hämmentyneenä, niin ku ihminen tollasessa tilanteessa voi olla tosi hämmentynyt et

mitäs toi oikein oli. Ja sit hänelle yhtäkkiä alkaa siinä tietynlaisessa hyväntahtoisuuden ja rakkaudellisuuden tunnelmassa,

mikä hänen kihlattunsa kanssa siinä autossa on, niin selvitä, että mitä se oikeestaan niin ku on, et mitä siinä tapahtu.

Että sehän ei varsinaisesti itse asiassa niin ku sanonu mitään suoranaisesti, mutta musta tuntuu, että se haluis, että me voitettais

World Cup. Että se on tää oivalluksen hetki, tää on tavallaan yksi versio siitä temasta, mitä me koskettelimme Pulp Fictionin kautta,

kun Jules sen väijytyksen kautta tuleeikin oivallukseen, että "that's it, you can consider my ass retired", et mä lähen nyt näistä hommista

tai sit me kuvasimme sitä ryöväri ristillä -esimerkin kautta, sit toinen ryöväri, ja et hänelle niin ku selviää elämän luonteesta jotain, kun hän

käy keskustelun tän keskimmäisen kaverin kanssa. Että tää on ihmiselle mahdollista, että joku juttu selviää mutta se vaatii tietyn

kehkeytymisen monta kertaa, että se niin ku pikkuhiljaa se asia jotenkin prosessoituu, että tässä tapauksessa se kesti

niin ku muutaman minuutin, että se asia prosessoitu niin ku tohon asti, joka tavallaan vois sanoa, että eihän toi nyt mikään kauhean

kummonen pointti ole, että joku on presidentti ja sit sä oot rugby-joukkueen kapteeni, sit hän on pyytäny sua tapaamaan

itseään ja te keskustellette siinä niitä näitä ja muita, mut sä saat tietyn tuntuman, mut varmaan hän niin ku toivois, että me pärjättäis

kisoissa. Mut nyt on tullut tällanen oivallus esiin, että "I think he wants us to win the World Cup", johonka se sitten

de facto päätty, siis reaalielämässä, ja tietysti tää on niin ku oleellinen osa myöskin sitten sen elokuvan dramatiikkaa,

mut se oleellinen asia siinä on se, että Mandela jättää hänelle tilan, että jotain voi kehkeytyä niin usein sä et tätä tilaa itselles

anna ja miks et sä sitä anna, koska sun elämänmuoto ei tue sitä, että jotain vois kehkeytyä, koska sun elämänmuoto

pyörii niiden joidenkin Netflix-sarjojen ja kaiken näköisen siis niin ku uskomattoman suorittamisen ympärillä niin hallitsevasti,

että siellä ei oo niin ku tilaa millekään mitään todella niin ku kehkeytyä syvempää. Huomatkaa, että kun mä sanon tän,

niin mä sanon tän mielestäni neutraalisti kuvaillen jotain, että mielestäni mä tässä en oo sanomassa, että mitä pitäis kehkeytyä,

pitäis olla sitä tai pitäis olla tätä, vaan että jokseenkin varmasti on niin, että jos sä antaisit tilaa jollekin syvemmille asioille sun omassa

mielessä ja kokemuksessa ja tulevaisuutta koskien kehkeytyä niin sitä kehkeytyis. Ja sitä kehkeytyis sitä todennäköisemmin,

mitä enemmän sä annat itses myöskin olla siinä ihmisolentona mukana kokonaisvaltaisesti, sä myöskin tunnet jotain kun sä niin ku

pohdiskelit asioita ja käännelet niitä eri suunnista, edelleen sitten todennäköisesti on hyödyks, jos sen prosessin kuluessa sä voit

turvallisesti ottaa jotain vaihtoehtoja tarkasteluun. Ja miks se ois turvallinen, no se ois esimerkiksi siitä syystä turvallinen,

kun sä tiedät, että sua ei olla työntämässä mihinkään tiettyyn jonkun nojalla tai jollakin jonkun savuverhon suojassa,

et pointtina esimerkiksi ei ole, että se, että sä osallistut johonkin vaikka yliopistokurssiin niin sit sen seurauksena sä oot vaikka niin ku

yliopistokurssien suorittajana tehokkaampi sen jälkeen, et vaikka niinkin voi tapahtua. Että sulla on väitöskirja tekeillä, pointtina ei ole,

että se jotenkin kiihdytty se väitöskirjan tekeminen mut niinkin voi tapahtua, vaan pointti on se, että sä löydät sun omista

ajatuksista ja sun omien ajatusten ajattelusta ja siitä kapasiteetista, mikä sen ajattelun ja ajattelun ajattelun

ja ajattelun ajattelun ajattelun synnyttää, niin sellaisia voimavaroja, kuin sulla kaiken aikaa on, mutta kun sä et välttämättä

ota sitä kaulahuivia. Ja siinä mielessä anna sille sun omalle, niin kuin mä sanoisin, ihmeelle tilaisuutta kehkeytyen synnyttää sellaista,

mitä sä pystyt synnyttää, ku täs mennään eteenpäin. Niin bonks hyvät ystävät, sillä ajatuskululla mä halusin tänään tätä meidän

sarjaamme viedä eteenpäin ja nythän meillä jälleen tulee viikon tauko, että me jatkamme sitten Alastalon salissa 3.3. Huomatkaa,

tää nimike, Alastalon salissa, joka viittaa maineikkaaseen suomalaiseen romaaniin niin ei sisällä sitä olettamaa, että sä oisit

lukenut yhtäkään sivua Alastalon salista, et siis itse asiassa mä oisin niin ku hämmästynyt, jos sä oisit lukenut edes yhden sivun Alastalon

salista, joka on siis ihan siis aikamoinen haaste luettavaks, johon teemaan mä pikkasen tuun palaan, mut kun kaikki

meiän otsikot on enemmän sellaisia suuntaavia, tietynlaisen tunnelman osalta enemmänkin kuin muistutuksia siitä, että mikä on

se kokonaisuus, mitä me pyrimme siinä käsittelemään, koska koko ajatus on se, että se meiän Filosofia ja systeemiajattelu -luento

itsessään olis sellanen alusta, minkä kautta sitten sun oma ajattelu vois tekemisen mielessä toteutua sellaisilla tavoilla,

jotka voimistais ja vahvistais ja tekis mahdolliseksi sun oman paremman elämän toteutumista. Niin siihen hyvät ystävät

oisin asettanut pisteen ja kiittänyt taas tästä teiän huikeasta keskittymisestä. Kiitos tosi paljon ja nähdään tosiaan kahden viikon

päästä ja nythän meillä on vielä mahdollisuus tässä myöskin noihin sivuhuonekeskusteluihin, että hienoja keskusteluja sinne ja kiitos,

että tulitte mukaan ja nähdään kahden viikon päästä.